

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945

Nr 286 (12 365) ▲ Wvd. 2

Poznań, wtorek 4 grudnia 1984

Cena 5 zł

PL ISSN 0137-9186 ▲ Nr indeksu 35028

Delegacja Sejmu przebywa w Laosie

(PAP) Na zaproszenie Najwyższego Zgromadzenia Ludowego Laotańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej składa wizytę przyjaźni w tym kraju delegacja Sejmu PRL pod przewodnictwem wicemarszałka Sejmu, Zbigniewa Gertycha. Po serdecznym powitaniu delegacji polskich parlamentarzystów przez władze państwowe i ludność stolicy — Vientiane, rozpoczęły się oficjalne spotkania i rozmowy. W pierwszym dniu wizyty delegację Sejmu przyjął prezydent republiki, przewodniczący Najwyższego Zgromadzenia Ludowego, członek Biura Politycznego LRLD Souphanouvong. Z. Gertych poinformował swojego rozmówcę o sytuacji w naszym kraju, o systematycznym postępie procesu ożywienia gospodarki i normalizacji stosunków społeczno-politycznych.

Prezydent Souphanouvong określił pierwszą wizytę delegacji polskiego parlamentu jako wydarzenie historyczne, potwierdzające trwałe związki braterskiej przyjaźni między naszymi krajami i służące umacnianiu wspólnoty socjalistycznej, w obliczu zwiększającej się agresywności sił imperializmu.

Parlament zakończył obrady

Poselska debata o budżecie państwa

31 sierpnia 1985 roku upływa kadencja Sejmu

(PAP) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu, porządek dzienny obejmował:

— pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy konstytucyjnej o terminie upływu kadencji Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;

— pierwsze czytanie projektu ustawy budżetowej na 1985 rok oraz dotyczących przyszłego roku uchwał w sprawie bilansu płatniczego, o planie kredytowym, bilansie pieniężnym przychodów i wydatków budżetu państwa, polityki pieniężno-kredytowej, w sprawie planu centralnego Funduszu Rozwoju Kultury, w sprawie planu Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej, w sprawie określenia wykazu towarów i usług, na które ustala się ceny urzędowe;

— sprawozdanie Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Komisji Prace Ustawodawcze o rządowym projekcie prawa budżetowego;

— sprawozdanie Komisji Oświaty, Wychowania, Nauki i Postępu Technicznego oraz Komisji Prace Ustawodawcze o rządowym projekcie ustawy o utworzeniu i zakresie działania Komitetu do spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów oraz Urzędu Postępu Technicznego i Wdrożeń;

— sprawozdanie Komisji do spraw Samorządu Pracowniczego Przedsiębiorstwa, Komisji Komunikacji i Łączności oraz Komisji Prace Ustawodawcze o rządowym projekcie ustawy o Przedsiębiorstwie Państwowym PLL „Lot”;

— sprawozdanie Komisji Rolnictwa, Gospodarki Żywnościowej i Leśnictwa oraz Komisji Prace Ustawodawcze o przedstawionym przez Radę Państwa projekcie ustawy o uznaniu ważności umów o przekazanie gospodarstwa rolnego następcy;

— interpelacje i zapytania poselskie.

Na sali — Wojciech Jaruzelski i Henryk Jablonski.

Obrady otworzył marszałek Sejmu — Stanisław Gucwa.

W pierwszym punkcie porządku obrad głos zabrał poseł Kazimierz Barcikowski (PZPR, Siedlce). Nawiązując do poselskiej inicjatywy ustawodawczej co do terminu wygaśnięcia kadencji Sejmu — z dniem 31 sierpnia 1985 roku — stwierdził, że następstwem przyjęcia tej ustawy będzie rozpisanie wyborów do Sejmu. Dokładny termin wyborów zostanie ustalony w stosownym czasie, ale odbyłyby się one nie później, niż w czwartym kwartale przyszłego roku. Odbędzie się w oparciu o nową ordynację wyborczą do Sejmu. Założenia ordynacji, opracowane przez Radę Państwa, poddane zostaną społecznej konsultacji.

Mówca przypomniał, że tegoroczne wybory do rad narodowych stały się ważnym etapem w procesie stabilizacji.

Dokończenie na str. 2

Uroczystości centralne z udziałem W. Jaruzelskiego

Serdeczne wyrazy uznania dla górniczego trudu

INFORMACJA WŁASNA

W jedynej w Polsce kopalni wydobywającej sól metodą suchą, w Kłodawie w województwie konińskim odbyła się wczoraj uroczysta akademii z okazji górniczego święta. Wzięli w niej udział pracownicy kopalni, emerytowani górnicy. Obecni byli sekretarz KW PZPR Sławomir Pyra, wicewojewoda Czesław Hudowicz, przedstawiciele władz politycznych i administracyjnych miasta i gminy Kłodawa.

W trakcie uroczystości 29 osób odznaczono Orderami Sztandaru Pracy II klasy, wręczono 45 złotych, 62 srebrnych i 54 brązowe Krzyże Zasługi oraz odznaczenia resortowe i regionalne. Zastępowym pracownikom dozoru wręczono 6 szpad górniczych.

W ramach uroczystości barbońkowych odwiedzano chorych górników przebywających w szpitalach, zapalono znicze na grobach tragicznie zmarłych pracowników kopalni, odbyło się spotkanie z odchodzącymi w najbliższym czasie na emeryturę górnika, nadawano stopnie górnice oraz odznaki dla ratowników i zasłużonych pracowników kopalni. Odbyły się imprezy sportowe i rekreacyjne oraz tradycyjna zabawa.

Tegoroczny plan wydobycia soli kamiennych wynoszący 1,145 miliona ton do końca listopada został wykonany w

około 95 procentach. Planuje się wydobycie w tym roku ogółem 1,175 miliona ton soli. (les)

★

(PAP) 3 bm. w części zakładów, wchodzących w skład Dolnośląskiego Gwarectwa Węglowego w Wałbrzychu odbyły się akademie barbońkowe, podczas których diugoletnim i wyróżniającym się pracownikom wręczone zostały odznaczenia państwowe, resortowe i regionalne. W Technikum Górniczym w Wałbrzychu odsłonięto tablicę upamiętniającą patrona szkoły Wincentego Pszrowskiego.

★

W przededniu górniczego święta „Barbórki” w woj. katowickim odbywały się główne imprezy tegorocznego „Dnia górnika”. W Domu Muzyki i Tańca w Zabrze, w godzinach wieczornych, na centralnej akademii spotkali się zasłużeni pracownicy polskiego przemysłu wydobywczego — górnicy kopalni, węglarki, kamieniołomów i kadra inżyniersko-techniczna z zapleczem tego działu naszej gospodarki. W zabrzańskich halach sportowych wręczone zostały odznaczenia państwowe. Wyróżniono kopalnie i zakłady górnicze, które mają szczególne wyniki pracy, odznaczając

Dokończenie na str. 2

Leszczyńskie

Dwa sztandary dla instancji ZSL

INFORMACJA WŁASNA

W Leszczyńsku trwają zainaugurowane uroczystym plenarnym posiedzeniem Wojewódzkiego Komitetu obchodu 35-lecia powstania Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. We wszystkich gminach odbyły się okolicznościowe posiedzenia plenarne, akademie i spotkania. Połączone były

one z inauguracją szkolenia politycznego.

Szczególnie uroczysty charakter miały obchody w Pakosławiu i Bojanowie, gdzie miejscowym instancjom ZSL wręczono sztandary organizacyjne. Z rak prezesa WK ZSL — Stanisława Koronowskiego odebrały je przedstawiciele gminnych władz stronnictwa, zasłużonym działaczom wręczono dyplomy. (ar)

W Kaliszu

Międzynarodowe spotkanie jazzowych wirtuozów fortepianu

INFORMACJA WŁASNA

Już w tym tygodniu, od piątku do niedzieli (7—9 bm.) Kalisz na trzy dni awansuje do rangi jazzowej stolicy Polski. Stanie się tak za sprawą dorocznego Międzynarodowego Festiwalu Pianistów Jazzowych, który zaliczany jest do najbardziej znanych jazzowych w kraju.

Jak wynika z wypowiedzi Janusza Cegiełki — „Spiritus movens” kaliskiego życia jazzowego, organizatorzy festiwalu — Wojewódzki Dom Kultury oraz Oddział Wrocławski Polskiego Stowarzyszenia Jazzowego zaprosili do udziału wielu interesujących wykonawców krajowych i zagranicznych. I tak np. w pierwszym dniu festiwalu wystąpią m. in. Milan Svoboda i Karel Ruziczka z Czechosłowacji, a także Antonio Breschi z Włoch. Zapowiedziany jest także udział w tym wieczorze tria „String Connection”. Sobotni wieczór festiwalowy wypełnią laureaci konkursu

pianistów jazzowych im. Mieczysława Kosza, który w ramach kaliskiego festiwalu odbywa się w dwuletnich odstępach. Podczas tego wieczoru na estradzie sali koncertowej Domu Rzemiosła wystąpi także big-band Akademii Muzycznej w Katowicach pod dyrekcją Andrzeja Zubka. Ostatni — niedzielny wieczór kaliskiego Spotkania Jazzowego wypełnią gra na fortepianie: Diego Spitalieri z Włoch, Joachim Kuehn z RFN, Jasper Van Hof z Holandii i Dollar Brand z Senegalu.

Występom estradowym towarzyszyć będą tradycyjne imprezy związane z kaliskim festiwalem m. in. sesja publicznych jazzowych w brzoświecowa muzyce Duka Ellingtona, wystawa fotograficzna „Jazz-Foto” oraz aukcja prac plastycznych pianisty jazzowego Henryka Słaboszowskiego. Odbędzie się ona w piątek 7 grudnia w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej i połączona zostanie z koncertem. (msj)

Samoloty irackie ostrzelały tankowiec w Zatoce Perskiej

(PAP) Samoloty irackie ostrzelały w poniedziałek w odległości około 40 mil morskich na południe od należącej do Iranu wyspy Charg zbiornikowiec pływający pod banderą cypryjską. 3 członków załogi tankowca zostało uznanych za zaginionych, poinformowała agencja Reutersa powołując się na obserwatorów znad Zatoki Perskiej.

Według tych samych źródeł, zbiornikowiec o wypor-

ności 189,409 ton, na którego pokładzie znajdowała się 27-osobowa załoga został trafiony jednym pociskiem. W wyniku ataku statek stanął w płomieniach.

W komunikacie wydanym przez irackie siły zbrojne w tradycyjnie już lakoniczny sposób stwierdza się, że lotnictwo Iraku przeprowadziło precyzyjny atak powietrzny na obcy cel na morzu.

Dokończenie na str. 2

Zabójcy A. Moro ponownie przed sądem

(PAP) Włoski Trybunał Apelacyjny ma rozpatrzyć w trybie postępowania rewizyjnego wyrok sądu pierwszej

instancji, skazujący zabójców Aldo Moro z lewackiego ugrupowania „Czerwone Brygady” na kary dożywotniego więzienia. Uważa się, że rozprawa apelacyjna może rzucić nowe światło na okoliczności wprowadzenia a następnie zamordowania w 1978 roku byłego chadeckiego premiera Włoch.

Górnicy brytyjscy w tragicznej sytuacji

(PAP) W poniedziałek zebrało się na nadzwyczajnym posiedzeniu kierownictwo związku zawodowego strajkujących brytyjskich górników w celu przeanalizowania nowej sytuacji jaka powstała po zablokowaniu funduszy związkowych decyzją sądu, potwierdzoną przez wyższą instancję w postępowaniu apelacyjnym. Komitet wykonawczy w poszerzonym składzie ma zdecydować, jak dalej będzie postępować związek wobec decyzji wymiaru sprawiedliwości. Nałożenie sekwencji na fundusze związkowe grozi związkowi górników finansową katastrofą.

Ku wyborom do Sejmu

Konkretny krok ku wyborom do Sejmu PRL zrobiony został wczoraj podczas plenarnego posiedzenia naszego parlamentu, gdy przyjęto ustawę o wygaśnięciu kadencji w sierpniu przyszłego roku. Oznacza to, że wybory do Sejmu kolejnej kadencji muszą odbyć się najpóźniej w czwartym kwartale 1985.

Wspomniana ustawa jest poselską inicjatywą ustawodawczą, co warto podkreślić. Uzasadniając ją, posłowie powoływali się na postępy w normalizacji życia naszego kraju, na postępy w wychodzeniu kraju z kryzysu, a także na doświadczenia z wyborów do rad narodowych i ogólnego samorządu terytorialnego. Podkreślano też, że wybory odbę-

dą się w oparciu o nową ordynację wyborczą, której projekt zostanie poddany społecznej konsultacji.

Są to dobre wieści. Oznacza

ODGŁOSY

czają przecież zapowiedź zmniejszenia kolejnego, ważnego odcinka naszego życia politycznego. Bo przecież przedłużenie kadencji Sejmu ponad konstytucyjny okres czterech lat było rezultatem nienormalnej sytuacji, jaka ukształtowała się po roku 1980.

Tak więc do wyborów jest jeszcze około roku i czas ten trzeba będzie wykorzystać dla tworzenia dalszych faktów wskazujących na ciągłość i niezmienność linii IX Zjazdu PZPR. Hasło: więcej porozumienia — więcej walki nabiera w tej sytuacji nowej aktualności.

Kampania wyborcza będzie zapewne społecznym przeglądem dokonanych dotychczasowych realizacji linii IX Zjazdu w przezwyciężeniu kryzysu politycznego. Będzie sprawdzianem postępu w dziele porządkowania, socjalistycznej odnowy. Jest w tych kwestiach jeszcze niemało do zrobienia. W miesiącach dzielących nas od wyborów należy więc na tym polu jak najwięcej dokonać.

MIECZYSLAW SKĄPSKI

Dokończenie ze str. 1

ek państwa. Wylonięte nowych rad narodowych dokonało się w warunkach dużej aktywności obywateli, wbrew wezwaniom podziemia do bojkotu wyborów. Opowiedzenie się w wyborach zdecydowanej większości społeczeństwa za porządkiem i spokojną pracą umożliwiło dalszy krok ku normalizacji: ogłoszenie amnestii.

Projekt ustawy o wygaśnięciu kadencji Sejmu — to kolejne ogniwo w łańcuchu decyzji dobrze służących przezwyciężeniu kryzysu politycznego, stabilizacji struktur życia społecznego i państwowego. Wybory do Sejmu zamkną okres wychodzenia z kryzysu i otworzą nowy rozdział rozwoju socjalistycznej Polski.

W imieniu klubów i kół poselskich Kazimierz Barcikowski wniósł o przyjęcie ustawy o wygaśnięciu kadencji Sejmu z dniem 31 sierpnia 1985 roku.

Powołując się na wniosek Prezydium Sejmu i Konwentu Seniorów marszałek Sejmu, w oparciu o sejmowy regulamin, zaproponował, by Izba przystąpiła niezwłocznie do drugiego czytania projektu ustawy. Propozycję przyjęło.

Ustawa o wygaśnięciu kadencji Sejmu z dniem 31 sierpnia 1985 roku została uchwalona przez Izbę głosami wszystkich obecnych na posiedzeniu posłów.

PROJEKT USTAWY BUDŻETOWEJ

Projekt ustawy budżetowej na rok 1985 wraz z bilansem finansowym państwa i projektem uchwały w sprawie bilansu płatniczego przedstawił minister finansów — Stanisław Nieckarz.

Rząd nie widzi jeszcze możliwości zaproponowania zrównoważonego budżetu. Projekt ustawy przewiduje deficyt w wysokości 138 mld zł. Jest to rezultat dość znacznego wzrostu wydatków m.in. na cele socjalne i kulturalne, na inwestycje i kapitalne remonty, na pokrycie skutków rewolucji wkładów oszczędnościowych oraz na ubezpieczenia społeczne.

Znaczny będzie też poziom dotacji do cen towarów i usług. Zwiększą się one o 119 mld zł i zamkną w 1985 r. kwotę prawie 690 mld zł, przy czym zasadniczą pozycję stanowią będą dopłaty do cen żywności (302 mld zł), dotacje do przemysłu węglowego (55 mld zł) i inne.

Główną pozycję wpływów budżetu stanowią ma nadal podatek obrotowy. Wpływy z tego tytułu wzrastają o około 11 procent.

Począwszy od 1983 roku maleje udział budżetu w zyskach przedsiębiorstw. Utrudnia to realizację polityki trudnego pieniądza i stanowi czynnik sprzyjający rozszerzaniu frontu inwestycyjnego.

Problem jest poważny — stwierdził min. Nieckarz — i wymaga podjęcia odpowiednich, choć niepopularnych dla przedsiębiorstw decyzji. Stąd w przedkładanym projekcie rząd proponuje podwyższenie o 5 punktów stopy podatkowej dochodowego od jednostek gospodarki społecznej. Z podwyższania wyłączone byłyby dziedziny o szczególnym znaczeniu społecznym i gospodarczym. Proponuje się także stosowanie kaucji wpłacanych przez przedsiębiorstwa, które podejmują nowe inwestycje budowlane.

W dalszej części swego wystąpienia min. Nieckarz omówił zasady polityki podatkowej wobec sektora prywatnego i ludności. Podkreślił, że polityka ta będzie stabilna, sprzyjająca przywracaniu równowagi pieniężno-rynkowej, ale zarazem zapobiegająca nieuzasadnionemu bogaceniu

Poselska debata o budżecie państwa

się. Zwiększy się zakres ulg inwestycyjnych, zostaną ustalone jednolite ich wysokości. Przewiduje się też rozszerzenie obowiązku dokumentowania zakupu materiałów i towarów po to by oprócz wymiaru podatków na rzeczywistych rozmiarach dochodów. W 1985 r. wejść ma także w życie nowa ustawa o podatkach i opłatach lokalnych. Podatek od nieruchomości po winien ulec przekształceniu w podatek typu majątkowego.

Kolejna część wystąpienia ministra finansów poświęcona była problemom polityki płatniczej i kredytowej. Rozszerzający się zakres współpracy z krajami socjalistycznymi pozwala w 1985 r. na kontynuowanie ujemnego salda płatniczego, zwłaszcza ze Związkiem Radzieckim, od którego uzyskujemy więcej towarów niż sami dostarczamy. Jak się szacuje, zadłużenie w krajach socjalistycznych wyniesie w końcu 1985 r. 5,3 mld rubli transferowych (381 mld zł).

Odmienny charakter mają stosunki z krajami kapitalistycznymi. Wprawdzie coraz szerzej rozumiana jest szkodliwość przewlekanej blokady kredytowej, ale na razie rozmowy z rządami głównych krajów wierzycielskich nie przyniosły rozstrzygających wyników. W br. zadłużenie wobec krajów kapitalistycznych wyniesie 28,1 mld dolarów. Na rok przyszły planowany jest wzrost wpływów z eksportu w granicach 7-9 proc. oraz zwiększenie wydatków na import o ok. 7 procent. Ten wariant zakłada osiągnięcie wyższego niż w br. dodatniego salda obrotów handlowych, wynoszącego 1550 mln dol. W sumie na sze zobowiązania wobec krajów kapitalistycznych wyniosłyby na koniec 1985 r. około 30 mld dol. Pomyślnie zakończona negocjacji z krajami wierzycielskimi może spowodować korzystne zmiany planu płatniczego.

Na zakończenie swego wystąpienia minister podkreślił, iż aparat finansowy będzie przeciwstawiał się wszelkim próbom nieefektywnego wykorzystania państwowych funduszy, a zwłaszcza nieuzasadnionemu wzrostowi kosztów produkcji dotowanej. Konsekwentnie też będzie przestrzegana dyscyplina finansowa i podatkowa.

Minister wniósł o przyjęcie przez Sejm projektu ustawy budżetowej wraz z bilansem płatniczym.

PLEN KREDYTOWY

Prezes NBP — Stanisław Majewski przedłożył Sejmowi uchwalone przez Radę Ministrów: „Plan kredytowy”. Bilans pieniężnych przychodów i wydatków ludności oraz „Założenia polityki pieniężno-kredytowej banków na 1985 r.”. Stwierdził, że ostatni z wymienionych dokumentów wychodzi naprzeciw preferencjom społecznym nakreślonym w NPSG. Upatrywać to go należy zwłaszcza w zapewnieniu odpowiednich środków na rozwój kompleksów: żywnościowego i mieszkaniowego oraz na rozwój produkcji rynkowej i eksportowej.

Zrealizowanie w br. w skali globalnej założeń planu w odniesieniu do sytuacji pieniężno-rynkowej trzeba uznać za duże osiągnięcie. Po raz pierwszy bowiem od wielu lat strumień popytu kreowany z bieżących dochodów zostaje zrównoważony wartościowo z podażą towarów i usług, a równocześnie w granicach planu ukształtuje się w tym

roku wskaźnik wzrostu cen. Uzyskanie takich proporcji nie oznacza jeszcze zrównoważenia rynku wewnętrznego. Nadal nie osiągnięto równowagi na wielu cząstkowych rynkach.

Nawiązując do przedłożonego planu kredytowego S. Majewski powiedział, że banki — dążąc do sukcesywnego równoważenia podjętych działań zmierzających do rozszerzenia samofinansowania przedsiębiorstw w zakresie ich potrzeb rozwojowych, a więc wzrostu zapasów, uzasadnionego wzrostem produkcji i obrotu, jak i inwestycji produkcyjnych. Ponadto obniżono udział kredytów bankowych w nakładach na inwestycje przedsiębiorstw — z 35 procent w ubr. do 20 procent w tym roku.

Prezes NBP podkreślił także jeszcze bardziej konsekwentną realizację w 1985 r. polityki „twardego finansowania”. Przedsiębiorstwa, które nie będą wypełniały przyjętych programów poprawy efektywności swej działalności, muszą się liczyć ze wstrzymaniem kredytów i wynikającymi stąd konsekwencjami.

Szczególnych trudności nastrocza opanowanie sytuacji na froncie inwestycyjnym. Obserwuje się m.in. postępującą dekoncentrację nakładów. W celu poprawy sytuacji „założenia polityki pieniężno-kredytowej” uzależniają przyznanie kredytu na nową inwestycję od uprzedniego zgromadzenia przez przedsiębiorstwo na rachunku bankowym środków finansowych odpowiadających około połowie jej wartości kosztorysowej.

S. Majewski omówił następnie utrzymujące się trudności w bilansie płatniczym państwa. Banki — wykorzystując stojące do ich dyspozycji środki i instrumenty — nadal będą wspierać wszelkie efektywne przedsięwzięcia eksportowe.

Przedstawiając sytuację finansową państwa prezes NBP stwierdził, że nadal kształtuje się ona niekorzystnie. Stąd też tak ważna jest realizacja zadań zmierzających do ograniczenia skali deficytu budżetu państwa. Wymaga to nie tylko konsekwentnej realizacji przedłożonych Sejmowi planów finansowych i wytycznych, ale także prowadzenia przez wszystkie podmioty polityki finansowej państwa oszczędnej gospodarki oraz efektywnego wykorzystania wszelkich środków.

WYSTĄPIENIE

K. JANDY — JENDROŃSKI

Następnie pos. Krystyna Jandy-Jendrońska (bezp. — Wrocław) przedstawiła rządowy projekt ustawy prawo budżetowej, który reguluje zakres i treść oraz postępowanie przy opracowywaniu i wykonywaniu budżetu państwa.

Budżet państwa — podkreśliła — jest podstawowym członem systemu finansowego państwa, instrumentem centralnego sterowania gospodarką państwa. Jego zadaniem jest gromadzenie i rozdzielanie środków pieniężnych. Budżet spełnia równocześnie funkcję wtórnego podziału dochodu narodowego i kontroli przez państwo działalności rzeczowej jednostek państwowych. Dlatego też przepisy ustawy budżetowej stanowią zawsze centrum zainteresowania zarówno praktyków — finansistów odpo-

wiedzialnych za gospodarkę państwa, jak i przedstawicieli nauki prawa finansowego.

Mówczyni wskazała, że dotychczas obowiązująca ustawa z 25 listopada 1970 r. nie odpowiada obecnym warunkom ekonomicznym i społecznym politycznym gospodarki państwa. Dlatego jej zmiana, oczekiwana od lat, jest niezbędna.

Rządowy projekt był wnikliwie analizowany na posiedzeniach Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Komisji Prac Ustawodawczych. Rozpatrzone też bardzo szczegółowo opinie ekspertów i Rady Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie, a także niektórych wojewódzkich zespołów poselskich i wojewódzkich rad narodowych.

W dalszej części wystąpienia pos. Jandy-Jendrońska przedstawiła zasadnicze problemy, które były przedmiotem szczególnie wnikliwych rozważań poselskich, a także wprowadzone w trakcie dyskusji poprawki do projektu. Ustalono m.in. definicję budżetu. Omawiając związki między planowaniem finansowym a budżetowym, stwierdzono potrzebę opracowania w przyszłości aktu prawnego regulującego kompleksowo planowanie finansowe i zasady wzajemnych powiązań budżetu państwa, planów finansowych i Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego.

Rozważano ponadto, czy uprawnienia ministra finansów do przenoszenia kredytów w budżecie centralnym nie pozostają w sprzeczności z generalnym kierunkiem reformy gospodarczej, który polega w tym względzie na wzmocnieniu roli Sejmu w oddziaływaniu na gospodarkę budżetową. Komisje wyraziły pogląd, że ogólne zasady wykonywania budżetu stanowią dostateczne generalne ograniczenia w przenoszeniu kredytów, natomiast szczegółowe uprawnienia ministra finansów są, z punktu widzenia sprawności działania i zabezpieczenia operatywności prowadzenia gospodarki pieniężnej państwa — uzasadnione.

Pos. Jandy-Jendrońska stwierdziła, że proponowana ustawa właściwie reguluje zakres, treść i tryb opracowywania oraz wykonywania budżetu państwa i wniosła o jej uchwalenie.

POSELSKA DEBATA

Zabierając w debacie głos z ramienia Klubu Poselskiego PZPR pos. Stanisław Gałęcki (Warszawa) stwierdził, że efekty 1983 r. i dziesięć miesięcy br. dają podstawę do stwierdzenia, iż w tym okresie wystąpiły pomyślnie kierunki rozwojowe w zdecydowanej większości działów gospodarki narodowej. Warunki życia społeczeństwa, przy świadomości wszystkich jeszcze dolegliwości, są korzystniejsze, życie społeczne jest spokojniejsze i bezpieczniejsze.

Ustosunkowując się do propozycji rządu ujętych w ustawie budżetowej na 1985 rok, posł stwierdził, że poświadczył problemom kształtowania cen, potrzebie ograniczenia dotacji przedmiotowych, modyfikacji systemów w odniesieniu do przedsiębiorstw oraz konieczności dalszego dyscyplinowania procesów inwestycyjnych. Klub Poselski PZPR — podkreślił posł — opowiada się za kierunkami, które znalazły się w projektach ustawy budżetowej na 1985 r., prawa budżetowego i projektach uchwał stanowiących integralną część problematyki budżetowej. (PAP)

W chwili oddawania numeru do druku — obrady trwały.

W WIELKOPOLSCIE

Wojewódzkie forum ZMW

(Inf. wł.) W Boszkowie (Leszczyńskie) odbyło się pierwsze wojewódzkie forum Związku Młodzieży Wiejskiej uczestniczący przewodniczący kół ZMW oraz działacze Zarządu Wojewódzkiego. Na obrady, którymi kierował przewodniczący ZW — Jan Cieliczko, przybyli także: sekretarz KW PZPR — Zbigniew Zygmunt, sekretarz WK ZSL — Wojciech Niedźwiedziński oraz sekretarz ZK ZMW — Jan Wiśniewski.

Reaktywowana przed 4 laty leszczyńska organizacja ZMW skupia obecnie blisko 2 tysiące członków działających w 74 kółach. Forum było okazją do wielostronnej dyskusji nad miejscem i rolą ZMW w życiu polityczno-społecznym regionu, działaniami związku w środowisku wiejskim, udziałem w organach samorządów terytorialnych. Wiele miejsca poświęcono formom i metodom pracy najniższych ogniw organizacyjnych — kół. Dzieleno się doświadczeniami, wspieranymi przykładami działań, form współpracy z innymi organizacjami społecznymi, instytucjami i jednostkami gospodarczymi. Nie wkrzywano także niedostatków w pracy organizacyjnej. (ar)

Serdeczne wyrazy uznania dla górniczego trudu

Dokończenie ze str. 1

się aktywnością społeczno-zawodową i socjalną.

★

W muzeum Górnictwa w Zabrze wczoraj w południe odbyła się uroczystość wpisania do „Honorowej Księgi” zasłużonych dla górnictwa i energetyki z okazji 40-lecia Polski Ludowej. Księga składa się z dwóch części. Część pierwsza obejmuje lata 1945-1983. W niej nazwiska pracowników resortu górnictwa i energetyki wyróżnionych w tym okresie orderami „Budowniczy Polski Ludowej” oraz kilkaset osób, którym przyznano tytuły „Zasłużony górnik PRL”, „Zasłużony nauczyciel PRL”, a także kopalnie, elektrownie, zakłady pracy odznaczonych w minionych dziesięcioleciach Orderami Sztandaru Pracy I i II klasy. Wśród historycznych nazwisk umieszczonych w tej księdze są m.in. bohaterowie, inicjatorzy i twórcy socjalistycznego zawodnictwa pracy, Budowniczy Polski Ludowej górnicy: Wiktory Pstrowski i Franciszek Apryas, energetyk — Marian Kobylński.

W drugiej części „Honorowej Księgi” widnieją i wpisane będą w latach następ-

nych nazwiska, zespoły i zakłady pracy, których wyniki są i będą ponadprzeciętne, w tym nazwiska wszystkich osób otrzymujących tytuły honorowe „Zasłużony Górnik PRL”.

W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz z wicepremierem Zbigniewem Szajdą.

We wtorek w godzinach po południowych na centralnej uroczystości „barbórkowej” przybyli do górników na Śląsk przedstawiciele najwyższych władz partyjnych i państwowych — I sekretarzem KC PZPR, prezesem Rady Ministrów Wojciechem Jaruzelskim. W hali sportowej w Zabrzu I sekretarz KC uczestniczył w podniosłej uroczystości dekoracji orderami i odznaczeniami państwowymi długoletnich, przodujących pracowników przemysłu wydobywczego, przyznanych im przez Radę Państwa z okazji 40-lecia Polski Ludowej i Dnia Górnika. Wręczono im Ordery Sztandaru Pracy I i II klasy, złote, srebrne i brązowe Krzyże Zasługi oraz medale „40-lecia PRL”. Gratulacje i życzenia w dalszej owocnej pracy dla dobra ojczyzny przekazał odznaczonym min. C. Piotrowski. W imieniu odznaczonych podziękowania przekazał Alfons Budzisz — sztygar KWK „Staszic”. (PAP)

Tragiczny finał jazdy w stanie nietrzeźwym

INFORMACJA WŁASNA

Tragicznie zakończyła się dla 38-letniego Eugeniusza W. jazda w stanie nietrzeźwym. W minioną niedzielę kierując samochodem marki „Lada” zjechał na lewą stronę ulicy Westerplatte w Rawiczu i uderzył w prawidłowo zaparkowany autobus „Jelcz” na leżący do miejscowego PTK. Kierowcę z ciężkimi obrażeniami ciała odwieziono do szpitala, gdzie po kilku godzinach zmarł. Straty mate-

rialne oszacowano na 200 tysięcy złotych.

Natomiast wczoraj w Przemyśle, również w Leszczyńskim, kierowca samochodu ciężarowego marki „Jelcz” podczas hamowania na śliskiej powierzchni zakreślił koła i uderzył w cięgnyk marki „Zetor”. Ciągnyk został kompletnie rozbity, a kierowca „Jelcza” przebywa w szpitalu w Kościanie. Szkody wynoszą 250 tysięcy złotych. (ap)

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje zachmurzenie małe i umiarkowane, przejściowo duże, mglisto. Temperatura minimalna -1, maksymalna 6

stopni. Wiatr słaby południowo-zachodni.

Wczoraj o godzinie 16 zanotowano w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu 2 stopnie. Ciśnienie 760,7 mm czyli 1014 hPa.

(A-18)

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Kazimierz Brzeziński

W numerze wczorajszym zamieściliśmy pierwszą część relacji ze spotkania W. Jaruzelskiego z zagranicznymi dziennikarzami. Dzisiaj dokończymy.

Historia Polski jest powiązana w wieloraki sposób z rozwojem europejskiej cywilizacji. Jak każdy naród szukałmy swej szansy w postępie, w nowych ideologiach i rozwiązaniach ustrojowych. Był czas, gdy postęp przychodził do nas z Zachodu, gdy idee Rewolucji Francuskiej czy Wiosny Ludów znajdowały natychmiast oddźwięk w myślach i działaniach światłych Polaków. Ale już wówczas rozumiano, że niepodległa Polska jest potrzebna Europie w takim samym stopniu jak solidarna z Polską Europa potrzebna jest nam.

37-milionowy kraj w centrum Europy może spełniać albo rolę jednego ze stabilizatorów pokoju, albo może być ogniskiem zapalnym. Myślę, że leży nie tylko w naszym interesie, ażeby Polska była krajem stabilnym. W ten sposób bowiem przyczynia się do równowagi na kontynencie, a przez to samo do utrzymania pokoju także w szerszej skali.

Pragnę zwrócić również uwagę na kilka kwestii związanych się już bardziej bezpośrednio z wewnętrznymi problemami Polski. Wywołują one wciąż duże zainteresowanie. Rozumiem, że ze strony państwa jest to zainteresowanie życiowe. Jedną z dziennikarek amerykańskich — przepraszam ale nie odnotowałem nazwiska — zawiązała w swym pytaniu również ocenę sytuacji wewnętrznej w naszym kraju, mówiąc, że jest ona gorsza niż była 4 lata temu. Mogłbym odpowiedzieć pytaniem na pytanie: a skąd pani wie, że jest tak w istocie? Czy krąg rozmówców pani jest pod tym względem dostatecznie wiarygodny? Czy pani objaśni, że w tegorocznych wyborach do rad narodowych wzięło udział 75 procent wyborców? Zapraszam panią do obejrzenia naszego pochodu 1-majowego. W roku bieżącym uczestniczyło w nim 8 mln obywateli. Mogę oczywiście przytoczyć jeszcze wiele innych przykładów i argumentów.

Nie znaczy to, oczywiście, że w sposób przesadnie optymistyczny, a więc naiwny, nierealistyczny, traktujemy naszą rzeczywistość. Co więcej — nie ma takich znanych nam przypadków, aby jakiejś partii, rządu, inne wpływowe organizacje przeprowadziły publicznie tak głęboką, sprawą samokrytykę swojej polityki, swojego działania. Aby tak samokrytycznie w dalszym ciągu podchodziły do swej pracy. Nam nie zależy na upiększaniu rzeczywistości. To z reguły bowiem przynosi wcześniej czy później gorzkie rozczarowania, a nawet ostre konflikty. Przekonał się o tym. Uważamy natomiast, że w ciągu tych kilku trudnych lat, uzyskaliśmy pociągający postęp na drodze uzdrowienia gospodarki, budowy po rozumieniu narodowego, odtworzenia społecznej energii, tak potrzebnej w rozwoju naszego kraju.

W zachodnich kołach dziennikarskich nie docenia się na przykład, a nierazko nawet traktuje z nonszalacją taką społeczną strukturę, jak Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego. Jest to poważny błąd. Ruch ten bowiem odwołuje się do całego naszego społeczeństwa. Łączy w sobie ludzi i środowiska o różnorodnych zapatrywaniach i światopoglądach. Jest świadectwem jak szeroko otwieramy drogi do porozumienia wszystkich Polaków, kierując się nadrzędnym interesem swego narodu i państwa.

Na tym tle chcę raz jeszcze podkreślić, jak istotne byłoby większe zrozumienie na Zachodzie dla naszych intencji. Chodzi o to, abyśmy mogli sami, w naszym polskim interesie rozwiązywać złożone, choć

Powrót do normalnych stosunków z Polską leży w interesie Zachodu

Skrót relacji ze spotkania W. Jaruzelskiego z uczestnikami konferencji „Jabłonna V”

już coraz pomyślniej kształtujące się własne problemy.

Dziennikarze węgierscy zapytali o ewentualne skutki wystąpienia Polski z Międzynarodowej Organizacji Pracy. Cóż znów odpowiem — będą takie same jak skutki załamania księżycy. Kiedy Stany Zjednoczone w roku 1975 opuściły MOP i przypomniły sobie o tym po 5 latach, nikt jakoś tego nie zauważył i nie uznał za katastrofę. Dla czego w naszym przypadku wywołuje to taką ekscytację? MOP nie jest przecież prywatną własnością i nie może być samowolnym trybunałem. Jeśli kierownictwo MOP uważa obecnie za możliwe wykonywanie poleceń tylko jednego kraju, czy grupy krajów, musi się liczyć z konsekwencjami takiej polityki.

Pytanie węgierskiego dziennikarza zobowiązuje niejako również, aby powiedzieć kilka słów na temat związków zawodowych w Polsce. Liczą one już blisko 5 mln członków. To jest ponad dwa razy więcej, oczywiście proporcjonalnie rzecz biorąc, niż związki zawodowe w Stanach Zjednoczonych. Z inicjatywy związków, utworzona została nowa forma — ogólnokrajowe porozumienie. Tym z państwa, którzy pytają dla czego to porozumienie jest tylko jedno, chciałbym odpowiedzieć pytaniem. A dlaczego np. w Republice Federalnej istnieje tylko jedna liczba cała się centrala związkowa? Czy tylko nas dotyczy jakiś szczególny typ wymogi i rygory? Nie chciałbym szerzej reklamować polskich związków zawodowych, bo one dostatecznie mówią same za siebie.

Sprawę, która jak wiadomo wzbudziła w ostatnim okresie wielkie zainteresowanie, a nawet wzburzenie, przy czym nie tylko w Polsce ale i poza jej granicami, stało się morderstwo popełnione na osobie księdza Popieluszki. Pani Flora Lewis z „New York Times” pyta wprost, co sądzi o motywach i politycznych konsekwencjach tego zabójstwa, stwierdzając, że istnieje różnego rodzaju spekulacje na temat bezpośrednich i pośrednich sprawców.

Niewątpliwie wszyscy ludzie, którzy mają choć odrobinę rozsądku i dobrej woli zauważali jak w sposób zdecydowany i jednoznaczny władze polskie odniosły się do tego morderstwa. Z jaką energią i stanowczością przeprowadziły całą operację wykrycia sprawców i z pełną determinacją idą tą drogą. Nie dlatego, że ktoś za granicą życzy sobie takiego trybu postępowania. Ale dlatego, że po pierwsze odpowiada to naszemu kanonowi moralnemu i prawnemu. I po drugie, że wymaga tego interes i potrzeba naszego państwa, któremu ten haniebny czyn wyrządził ogromną szkodę. Nikt też nie jest od nas bardziej zainteresowany, aby żadne niejasności, czy wątpliwości w tej sprawie nie pozostały. Bo każda będzie rozdmuchiwana i wykorzystywana przeciwko władzom polskim.

Siedzisko zostało zakończono, przygotowywany jest akt oskarżenia, sprawa trafi chyba jeszcze w grudniu do sądu. Wciąż padają pytania kim są inspiratorzy. Jak dotąd nie wiem. Trwają poszukiwania. Jeśli jednak i rozprawa sądowa nie odpowie na to pytanie, to my też nie potrafimy inspirować „wymyślić”. Sądzę, że ci ludzie zagrożeni najwyższym wymiarem kary, jeśli uzyskali od kogoś ta-

kie czy inne inspiracje lub instrukcje, powinni w swoim własnym interesie powiedzieć o tym, ujawnić.

Znaczną liczbę pytań dotyczy stosunków państwa i Kościoła. Trzeba przede wszystkim powiedzieć, że Kościół to zarówno hierarchia, duchowni, a więc organizacja, jak i miliony wiernych. W Polsce to miliony ludzi wierzących uczestniczą aktywnie od 40 lat w budowie nowego ustroju. Można powiedzieć, że udowadniamy w praktyce jak można zgodnie z konstytucyjną zasadą oddzielenia Kościoła od państwa, co przecież dokonano się we wszystkich cywilizowanych krajach, realizować wspólnie zadania ogólnonarodowe.

Jeśli chodzi o stosunki państwa z Kościołem jako organizacją, to chcę powiedzieć, że są one poprawne. W ciągu 40 minionych lat, mimo różnego rodzaju sprzeczności i nieporozumień, w sumie zdają one egzamin. Potwierdziły się zwłaszcza w sytuacjach szczególnie trudnych, skrajnych, gdy Kościół i państwo znajdowały wspólną płaszczyznę w imię nadrzędnych interesów narodu. Kościół jest jednak organizmem, w którym istnieją różne tendencje. Uzyskujemy na ogół zrozumienie dla podstawowych spraw państwa i narodu w kierownictwie Kościoła, na czele z prymasem Polski kardynałem Józefem Glempem, z którym kontakty — tu odpowiadam na pytanie zadane przez pana Johanna Georga Reismüllera z RFN — oceniam pozytywnie, wysoko je cenię. Większość duchowieństwa zajmuje pozycję, które pozwalają mu spełniać duchowe posłannictwo bez narażania na kolizje stosunków z państwem.

Ale nie kryję, że jest pewna część duchowieństwa, która przejawia polityczne zacietrzewienie nie respektując zasad określonych przez Konstytucję, przez racje państwa. Jest to przedmiotem naszej dezaprobaty i troski. Prowadzimy na ten temat rozmowy z kierownictwem episkopatu. Będziemy z całą konsekwencją dążyć, aby w imię dobra i państwa i Kościoła, a przede wszystkim dobra narodu, tego rodzaju zjawiska eliminować.

Pozwólę sobie na kolejną, korespondującą zresztą z niektórymi pytaniami refleksję. Mówi się niekiedy na Zachodzie, że socjalizm jest ustrojem do Polski importowanym, przeniesionym z zewnątrz na rzuconym. Warto więc przypomnieć, że ruch robotniczy w Polsce narodził się ponad 100 lat temu, a więc tylko trochę później niż w Niemczech, zaś wcześniej niż w Rosji. To Polska „eksportowała” swoich rewolucjonistów. Naczelny wodza wojsk Komuny Paryskiej był Polak Jarosław Dąbrowski. „Orlem rewolucji” nazywał Lenin Różę Luksemburg, bohaterkę niemieckiego ruchu robotniczego. Polakami byli wybitni działacze Rewolucji Październikowej w Rosji — Feliks Dzierżyński, Julian Marchlewski, Feliks Kon. Romanuk Mukiewicz oraz dziesiątki setki i tysiące innych. Myślę jednak, że najlepszym argumentem na to, że nie importowaliśmy socjalizmu było i jest samo życie. To chłopcy polscy sami brali ziemię i dzielili ją, mimo że do nich strzelano. To polscy robotnicy przejmowali fabryki. To dzieło jednych i drugich w skali masowej trafiały na uniwersytety. Zresztą wielu, innych jeszcze rewolucyjnych przeobrażeń, zgodnych z procesem rozwoju historycznego, wyra-

ziło dążenia i potrzeby, które tkwiły i tkwią w narodzie.

Po zakończeniu odpowiedzi na pytania, przekazane wcześniej, W. Jaruzelski powiedział: nie oczekujemy zachwytów, nie potrzebna nam jest „prasa dworska”, która by tylko prawda komplementy. Staramy się pracować przy otwartej kurtynie. Zależy nam bowiem na tym, ażeby w sposób uczciwy, obiektywny, to nie znaczy bezkrytyczny, lecz zgodny z rzeczywistością, z realiami kraju — przedstawiać nasze życie, nasze dni, naszą pracę. I apeliuję po prostu apeliuję, starając się nas zrozumieć! Rzecz w poznaniu Polaków, Polski, naszej rzeczywistości, w zrozumieniu obiektywnych warunków i subiektywnych możliwości.

Dziennikarze zadali premierowi kilkanaście następnych pytań.

Na pytanie, co zrobiłby inaczej w ciągu ostatnich trzech lat, a co się potwierdziło — premier odpisał, że kierownictwo partii i państwa w sposób publiczny ocenia i przedstawia całokształt naszej polityki. Można dostrzec tam bardzo wiele różnych elementów wskazujących na to, że czego jesteśmy niezadowoleni i co możemy traktować jako powód do satysfakcji. Uważam — stwierdził — że mimo niezliczonych braków i trudności, które po dzień dzisiejszy nam towarzyszą i towarzyszyć jeszcze długo będą, to uwzględniając uwarunkowania, dokonaliśmy wprost gigantycznego kroku naprzód.

Przez prawie wszystkie środki masowej informacji na Zachodzie — kontynuował — przewijała się prognoza, że polska socjalistyczna rzeczywistość, która obroniłaby w grudniu 81 roku, załamałaby się lada dzień. Podobnie oceniali nasi przeciwnicy w kraju. Było nawet takie hasło „Zima wasza, wiosna nasza”. Mi nie udało jednak niejedną zimą i wiosną — a nie jest przecież gorzej — i co prawda z mozołem, powoli, stopniowo, ale jest lepiej.

Trudno nam oprzeć się zniecierpliwieniu — podkreślił — gdy prasa bogatych, nigdy przez wojny nie zniszczonych krajów, często wzbogacanych przez stulecia kolonialnego wyzysku, wydziały nad taką lub inną polską biedą lub szczyt z naszych kłopotów, a milczy jak zaklęta o tym wszystkim, z czego socjalistyczna Polska naprawdę może być dumna.

Co byśmy robili inaczej, co bym zrobił inaczej? Wydaje mi się, że w sensie strategicznym nie popełniliśmy błędów. Jesteśmy wierni linii IX Zjazdu. Natomiast faktycznie wiele szczegółowych, konkretnych rozwiązań mogło być na pewno bardziej udanych i trafnych. Błędów i potknięć nie zamierzamy ukrywać. Najważniejsze to jednak, aby usunąć poprawić. Staramy się to czynić.

Następne pytanie, dotyczyło przeszkód w odprężeniu, w normalizacji stosunków międzynarodowych, zwłaszcza w Europie, jakie stwarzają określone koła w RFN. RFN jest jednym z najbardziej zaawansowanych, najbardziej politycznie aktywnych państw w Europie zachodniej — powiedział premier. Z wielką nadzieją i optymizmem przyglądamy się procesom, zapoczątkowanym w końcu lat 60-tych i uwięzione normalizacją stosunków z ZSRR, Polską, z NRD. Były one w latach 70-tych kontynuowane, służyły dobrze sprawie pokoju. Niestety ostatnio, w wyniku

zmian, które zaszły w układzie rządowym RFN procesy te w ogromnej mierze załamały się, nastąpił wręcz regres. „Polityka wschodnia” w takim wydaniu, w jakim obecnie rząd RFN zamierza ją realizować, ponosi niewątpliwie fiasko.

Premier wskazał na tendencje odwrotne, rewizjonistyczne, które ożywiły się bardzo w ostatnim okresie. Należą do nich spojrzenie na politykę RFN z nieufnością. Mając tak ciężkie doświadczenia nie możemy być obojętni wobec — już nie tylko artykułowanych przez różnego rodzaju związki i organizacje odwrotne — wypowiedzi i poczyną, ale przede wszystkim wobec różnych demonstracji i oświadczeń bońskich polityków. Wciąż jednak liczymy, że właściwy dla mentalności narodu niemieckiego — którego pracowitość i dyscyplinowanie zawsze podziwiamy — trzeźwy, realistyczny pogląd zwycięży. Ze przyczyni się do uzdrowienia klimatu politycznego w Europie.

Kolejne pytanie dotyczyło wyjścia Polski z kryzysu. Przez żywym nadal duże trudności — stwierdził W. Jaruzelski — ale kryzys w rozumieniu tradycyjnym, takim, jakim widzieliśmy go jeszcze nie tak dawno, został faktycznie nieprzewidywany. Istota sprawy polega na tym, że nasz wytworzony obecnie dochód narodowy jest jeszcze o blisko 20 procent niższy niż w 1978 r. Trzeba jednak pamiętać, że ówczesnie był on „windowany” przez ogromne kredyty, które po dzień dzisiejszy nas obciążają. Nie bardzo możemy zrozumieć kraje wierzy cielskie, wobec których jesteśmy zadłużeni, że zamiast rozwiązać normalne stosunki gospodarcze, pozwalające nam szybkość iść do przodu, postępują tak, jak gdyby spłaty miały nastąpić nie wiadomo kiedy.

Zjemy gorzej — zaakcentował — ale na własny rachunek, jeśli nie liczyć pomocy naszych sojuszników, przede wszystkim ZSRR. Ale jest to pomoc, a nie brzemie. Zjemy gorzej, ale m. in. również dlatego, że pracujemy krócej z powodu wolnych sobót wprowadzonych w wyniku wzmocnienia nacisków i zmniejszenia zatrudnienia na skutek o kresłonego systemu urlopów wychowawczych, macierzyńskich.

Wyjście ze stanu kryzysowego — zwrócił uwagę W. Jaruzelski — potwierdza również wzrost wydajności pracy. Jest ona już wyższa niż była w 1979 r. a przecież jest to jeden z podstawowych mierników przeżośći gospodarczej.

Nawiązując do pytania nt. reformy gospodarczej, premier zaznaczył, że jest ona traktowana jako ważny czynnik uwalniający rezerwy i dynamizujący gospodarkę. Są już tego wyniki. W miarę gromadzonego doświadczeń jej rozwiązania będą doskonałe. Uważamy jednak, że kierunek na inicjatywę, na intensywność gospodarowania jest słuszny. Podobnie jest zresztą w innych krajach socjalistycznych.

Byłoby uproszczeniem — podkreślił następnie — sprowadzenie rozważań na tematy kryzysowe tylko do spraw gospodarczych. Mamy jeszcze wiele do zrobienia w sensie pozyskania dla naszej polityki całego społeczeństwa. W tym kierunku działamy i uzyskujemy stopniowo coraz lepsze efekty. Ale myślę, że nikt nie potrafi odpowiedzieć na pytanie jak długo trwały będzie to proces.

Mówimy narodowi prawdę

i będziemy mówili prawdę. Wiemy, że uczciwość potwierdzana w faktach, w polityce, umacnia społeczne zaufanie. Zaufanie zaś jest fundamentem więzi i właściwych stosunków między siłą kierującą w państwie — partią i rządem — a społeczeństwem.

Następnie premier ocenił stosunki z Francją. Są one niestety złe. Ubolewamy nad tym stanem rzeczy. Mamy liczne karty w historii potwierdzające, że przyjaźń między ludźmi naszych krajów została, trwałe ślady. Dlatego odczuwamy w sposób szczególny przykry stosunek rządu francuskiego do naszych spraw, jego niechęć do rozumienia naszych realiów i naszych intencji. Francja miała przecież i ma nadal różne bardzo trudne i nawet wstydlive problemy. Powinna więc zachowywać umiar w ocenie innych. Oczywiście te różnice i grymasy są przejściowe, koniunkturalne, a raczej instrumentalne. Nie mają one większej przyszłości. Dziś jednak rzutują bardzo negatywnie na atmosferę, na klimat wzajemnych stosunków.

Hella Pick zapytała, czy podpisując Układ Warszawski dostrzegano jego skutki i jak patrzy na przedłużenie jego żywotności. W. Jaruzelski przypomniał, że Układ Warszawski został podpisany dopiero w 6 lat po powstaniu paktu NATO. Przy czym było to formą reakcji na przyjęcie do struktury wojskowej Paktu Atlantycznego — zremilitaryzowanej Niemieckiej Republiki Federalnej, co stanowiło naruszenie umowy poczdamskiej. Układ Warszawski — zgodnie z jego założeniami i zgodnie z jego praktyką — spełnił i spełnia konstruktywną rolę w Europie i w świecie, przyczynia się w sposób zasadniczy do utrzymania pokoju.

Składaliśmy niejednokrotnie oświadczenia — podkreślił W. Jaruzelski — że jeśli zostanie rozwiązane NATO, to niezwłocznie przestanie również istnieć Układ Warszawski. Na jak długo Układ Warszawski będzie prolongowany nie możemy w tej chwili powiedzieć. Jest to sprawa kolektywnej oceny jego uczestników. Doradcy Komitetu Polityczny Układu Warszawskiego podejmują w tej sprawie we właściwym czasie stosowne decyzje.

Odpowiadając na kolejne kwestie premier stwierdził, że porozumienie narodowe to pewien stan jednolitej w nadrzędnych sprawach świadomości społeczeństwa. W tym sensie mamy porozumienie niemal powszechne. Dotyczy ono sprawy pokoju, granic Polski, bezpieczeństwa naszego kraju. Duży stopień powszechności ma też stosunek do socjalizmu, sprawiedliwości społecznej, praworządności. Jest też szereg problemów spornych, dyskusyjnych, tak jak w każdym chyba społeczeństwie. Jest bardzo istotne, aby sprzeczności te nie nabrały charakteru konfliktowego. Tym bardziej, że w Polsce nie ma dla nich szerszych klasowych podstaw.

Zwracając się do greckiego dziennikarza Theophilosu Frangopoulasa premier powiedział: nie wymieniałem uprzednio Helady — Grecji i osoby pana Papandreu. Wykazał on zarówno wielką dalekowszyczność, jak i wielką odwagę. Jeszcze w okresie stanu wojennego, tj. w 1982 r. spotkał się ze mną w Moskwie, gdzie byliśmy na pogrzebie Leonida Breżniewa. Wizyta pana Papandreu w Polsce uważamy za bardzo owocną, przy czym nie skierowaną przeciwko komukolwiek. Grecja jest członkiem NATO. Jednocześnie daje modelowy wręcz przykład, że można pozostawać w różnych blokach i znajdować płaszczyznę porozumienia, współpracy, przyjaźni. Stworzy takich modeli więcej.

Na zakończenie spotkania premier Wojciech Jaruzelski podkreślił konstruktywny charakter konferencji. Fakt, że została zarysowana wyraźnie wspólna jednocząca płaszczyzna — tworzy dobrą nadzieję na przyszłość. (PAP)

OPINIE POLEMIKI ODPOWIEDZI

WYŻ DAŁ ZNAĆ O SOBIE

Choć już kwartał nauki minął, moje dziecko, uczęszczające do szkoły, nie ma książki „Ćwiczenia matematyczne dla kl. I”. To jest po prostu skandal, aby brakowało tak podstawowych książek (...). Z czasem wspominał czas talonów na podręczniki, które sama otrzymywałam w szkole. Chciałabym jeszcze podzielić się jedną refleksją. Mianowicie zastałam się, gdzie się podziło tych 1000 szkół na tysiące? Do tych szkół dokładał swoje cegiełki mój ojciec, dokładałam i ja, a teraz dzieci nie mają się gdzie uczyć? (Po prostu jest nas więcej o dalsze miliony, a polski wyś demograficzny nie ma w Europie równych sobie i takie są tego skutki — dop. red.). W podopiecznej szkole moich dzieci brak podstawowych warunków do nauki (na 8 oddziałów i zerówkę — tylko 4 izby lekcyjne) nie mówiąc już o sprawach socjalno-bytowych. Nawet szklanki mleka, czy herbaty nie otrzymują, bo nie ma na to warunków, mimo że są dni, gdy muszą godzinę lekcji czekać na dworze na pojazd, odwożący dzieci do domu. A co będzie gdy przyjdzie zima? Strach po prostu pomyśleć (...) (2323)

G. W.
Szreniawa k. Poznania

ZAPYTUJĘ: DLACZEGO?

Sklep nr 9 Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” z Tarnowa Podgórnego znajduje się w Kiekrzu — jest to jedyny punkt zaopatrzenia żywnościowego na Kiekrz i okolice. Dlatego jestem tak bardzo rozdrażniony i zły. Przyjechałam do Szpitala Rehabilitacyjnego, odległego o 3 km od Kiekrza, a że była godz. 14, przyjęcia się zakończyły. Zmuszony byłam udać się pieszo 3 km do Kiekrza, żeby coś zjeść. Była godz. 15. Przed sklepem stał ktoś z tego sklepu i mówi, że zaraz będzie przyjmował towar i w ogóle dzisiaj już nie otworzy. I nie wpuścił mnie do sklepu, w którym byli klienci i towar. Jakiego towaru się spodziewała, skoro pieczywo i różny towar był? Widziałam przez okno. Dlaczego akurat o 15? Wielu innych klientów to samo spotkało. Po co w takim razie w ogóle otwierał, żeby z powrotem zamknąć? Zdezeruowany wracałam 3 km pod wiatr i głodny. Pocięłam się, że nie sam. (2324)

MIECZYSLAW MAJEWSKI
Kiekrz

MNIEJ NIŻ POTRZEBA

W odpowiedzi na list pt. „Skąd brać herbatniki?” („Głos z 2 XI” PSS „Spółem” w Poznaniu komunikuje uprzejmie, że czasowy brak herbatników w poznańskich sklepach nie wynika z nieświadomości, gdzie je można nabyć i kto je produkuje. Znamy adresy dwóch zakładów, podanych przez ob. Jana S., łącznie z ich telefonami i adresami i oprócz tego kilkanaście innych zakładów, z którymi utrzymujemy ścisły kontakt. W październiku „Spółem” zakupiło ponad 203 tony różnego rodzaju herbatników i wszystko to znalazło się w poznańskich sklepach. Rynek poznański jest bardzo chłonny i te ilości herbatników nie wystarczają.

Herbatniki zakupuje się na giełdach, to znaczy, podpisuje się umowy z fabrykami na dostawę w następnym kwartale. Zakłady, których wyroby są poszukiwane, nie mogą sprostać zamówieniom i dlatego podpisują umowy na mniejsze ilości, niż żądają przedstawiciele handlu. „Spółem” doliży wszelkich starań, aby zwiększyć dostawy poszukiwanych herbatników na poznański rynek. (2135)

ANDRZEJ PERZ
wiceprezes

W. Brandt opowiada się za rozszerzeniem dialogu z NRD

(PAP) W wywiadzie dla prasy zachodniemieckiej przewodniczący socjaldemokratów, Willy Brandt opowiedział się za rozwinięciem i podniesieniem na wyższy szczebel dialogu z Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Zdaniem Brandta wznowienie dialogu z NRD jest już i tak przedsięwzięciem opóźnionym. Tematem rozmów między obydwojema państwami nie mieckimi nie powinny pozostać tylko praktyczne problemy „polityki dnia codziennego”.

Opowiada się on za podjęciem stałej formy wymiany poglądów.

Jednocześnie przewodniczący zachodniemieckich socjaldemokratów stwierdził, iż uważa za możliwe i pożądane, aby w sprawach polityki bezpieczeństwa europejskiego oba państwa niemieckie mogły występować wspólnie na forum międzynarodowym.

Jednym z tematów mogłaby być akcja na rzecz usunięcia broni chemicznej z europejskich arsenałów.

Sprzeczności wśród „Zielonych” w RFN na tle stosunku do SPD

(PAP) Jak na razie, w kierownictwie zachodniemieckiej partii „Zielonych” brak jednomyślności co do stosunku do socjaldemokratów. Podczas przygotowań referatu sprawozdawczego frakcji przed zbliżającym się zjazdem federalnym „Zielonych” doszło do ostrych kontrowersji między członkami tego gremium. Jedną z nich np. Waltraud Schoppe prezentuje stanowisko, iż możliwe jest w przyszłości wejście „Zielonych” w koalicję z SPD. Natomiast jej koleżanka Annemarie Borgmann odrzuca możliwość jakiegokolwiek współdziałania z socjaldemokratami na forum Bundestagu.

Generalnie jednak w strasie „Zielonych” nie wyklucza się podjęcia współpracy z SPD, uznając ją jednak

min. od losów skrzydła ekologicznego w SPD na przestrzeni przyszłych kilku lat, a także od „otwarcia” SPD dla problemów kryzysu ekologicznego.

Płaszczyznę i możliwość współpracy „Zielonych” w Bundestagu z innymi reprezentowanymi tam partiami określa m.in. tzw. „Deklaracja z Hagen” z listopada 1982 roku. Wówczas to na zjeździe federalnym uzgodniono, iż „Zieloni” mogą przejąć polityczną odpowiedzialność w Bundestagu w odniesieniu do takich przedsięwzięć jak np. akcje na rzecz ochrony lasów, czy przeciwko budowie elektrowni atomowych. Zastrzeżono się jednak przed przejmowaniem odpowiedzialności za efekty dotychczasowej polityki partii reprezentowanych w zachodniemieckim parlamencie.

Zachodniemieccy przemysłowcy zainteresowani współpracą z Polską

(PAP) Mechanizmy reformy gospodarczej w polskim przemyśle i handlu na tle naszej oferty eksportowej były tematem cyklu spotkań i rozmów przeprowadzonych przez delegację PIHZ, Związku Izby Rzemieślniczych, Izby Drobnej Wytwórczości oraz przedstawicieli polskiego przemysłu hutniczego i maszynowego z kołami przemysłowo-handlowymi w RFN.

Spotkania te, których gospodarzem były izby przemysłowo-handlowe w Essen, Hanowerze Monachium i Norymberdze, wykazały zainteresowanie zachodniemieckich kół przemysłowych kontynuacją współpracy i kooperacji z Polską, tym zwłaszcza wszelkimi rodzajami współpracy pomiędzy małymi i średnimi przedsiębiorstwami w obu krajach.

D. Roth nadal osadzony w więzieniu

Polska Rada Ekumeniczna wyraża poparcie dla aresztowanego pastora

(PAP) Sprawa aresztowania w czasie nabożeństwa w kościele, a następnie osadzenie w więzieniu ks. Douglasa Roth'a z luterńskiej parafii w Clairton w Pensylwanii w Stanach Zjednoczonych, który prowadził humanitarną akcję w obronie zwolnionych z pracy hutników koncernu „US Steel” odbiła się szerokim echem również w środowisku duchownych i wiernych kościołów członkowskich Polskiej Rady Ekumenicznej. Wyraził swego poparcia dla postawy amerykańskiego pastora wyrażała Polska Rada Ekumeniczna w piśmie wystosowanym do Amerykańskiej Rady Kościołów.

Czytamy w nim m.in.: „ja ko chrześcijanie i obywatele państwa, w którym prawo do pracy jest podstawową zasadą i gdzie nie ma bezrobocia ubolewamy, że społeczeństwo amerykańskie, które w zdecydowanej większości przyznaje się do tradycji chrześcijańskiej i ma piękne karty zapisane w walce o godność ludzką, toleruje i aprobuje przemoc wobec tych, którzy domagają się bardziej sprawiedliwych warunków życia”.

(...) wyrażamy głębokie zaniepokojenie z tego powodu, iż represje podjęte przeciwko ks. Douglasowi Rothowi i sankcje zastosowane wobec protestujących robotników, mają miejsca w sytuacji, kiedy rząd amerykański i wielkie koncerny przemysłowe nie szczędzą ogromnych sum wydawanych na zbrojenia i przygotowanie coraz doskonalszych broni masowej zagłady.

Uznając nasze zaangażowanie w obronie ks. Douglasa Roth'a i wyzyskiwanych robotników jako nakaz naszej wiary i miłości bliźniego, wyrażamy nasze poparcie dla słusznych jego żądań i dochodzić do porozumienia z nim członków wyznaniowej wspólnoty pastorałów.

(PAP) Premier Jordani Ahmed Obeidat oświadczył w poniedziałek w Izmajlii, iż Związek Radziecki ma do odegrania „fundamentalną rolę” na Bliskim Wschodzie. To supermocarstwo — dodał — może ogromnie przyczynić się do zapewnienia pokoju w tym regionie.

Nasze stosunki ze Związkiem Radzieckim mają wymiar perspektywiczny — stwierdził premier, który towarzyszy przebywającemu w wizytę oficjalną w Egipcie królowi Jordani Husajnowi.

Associated Press przypomina, że w ubiegłym miesiącu monarcha Jordani w wywiadzie dla egipskiego dziennika „Al-Ahram” poinformował, iż planowana jest jego wizyta w Moskwie, choć nie ustalono jeszcze terminu.

W poniedziałek, który jest

Król Jordani zakończył pobyt w Egipcie

ZSRR może przyczynić się do zapewnienia pokoju na Bliskim Wschodzie

ostatnim dniem wizyty króla Jordani w Egipcie, Husajn spotkał się na pokładzie jachtu pływającego po Kanaale Sueskim z prezydentem Egiptu Hosnim Mubarakiem, by kontynuować rozmowy. Do radcy prezydenta Egiptu El-Baz poinformował dziennikarzy, iż omówili oni sytuację w Libanie, szczególnie koncentrując się na problemach związanych z okupacją południa tego kraju przez wojska izraelskie oraz kwestiach wojny Iran — Irak.

El-Baz zakomunikował, że Husajn i Mubarak całkowicie

popierają żądania Libanu w sprawie całkowitego wycofania izraelskich wojsk inwazyjnych z tego kraju i pozostawienie sprawy bezpieczeństwa w gestii armii libańskiej.

Weźniejszej w przemówieniu na forum parlamentu egipskiego król Jordani stwierdził, iż nie będzie rozmów pokojowych arabsko-izraelskich bez udziału w nich na zasadzie „równego partnera” Organizacji Wyzwolenia Palestyny. Husajn ponownie wyraził gotowość współdziałania z OWP na rzecz przywrócenia pokoju w regionie.

Nikaragua gotowa odeprzeć każdy atak ze strony USA

(PAP) Nikaragua konsekwentnie przygotowuje się do obrony zakładając, że niebezpieczeństwo zbrojnej agresji Stanów Zjednoczonych jest w dalszym ciągu wielce realne. „Jest to jawna prowokacja i groźba inwazji na Nikaragwę” — oświadczył szef dowództwa politycznego Ludowej Armii Sandinowskiej CPS, Hugo Torres Jimenez w związku z manewrami 90 000 marines, w rejonie Ameryki Środkowej i Karaibów.

Powiedział, że „niezmienionym zamiarem aktualnego rządu USA jest zniszczenie rewolucji sandinowskiej. W jego ocenie, ćwiczenia sił lądowych, morskich i lotniczych USA z udziałem jednostek armii honduraskiej są

bardzo niepokojące, ponieważ służą „stworzeniu dogodnej sytuacji dla działania na większą skalę”.

Konkretną reakcją nikaraguańską było poświęcenie soboty i niedzieli na dalsze przygotowanie wojskowe z równoczesnym powołaniem nowych batalionów obrony terenowej. Zadaniem ich będzie obrona miast w przypadku „zbrojnej interwencji”.

Obecnie w Managui najwięcej mówi się o „M-44” czyli o karabinie zwalnym popularnie „La Matamachos”. Jest to podstawowa broń, w którą będą wyposażeni obrońcy Managui, uważana za najbardziej zagrożoną pierwszym atakiem nieprzyjacielskim na dużą skalę.

Sprawca wypadku z samochodem MSW został przez prokuratora aresztowany

(PAP) Prokurator rejonowy w Grójcu, w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego w sprawie wypadku drogowego do którego doszło 30 listopada br. w miejscowości Sucha w gminie Białobrzegi zastosował areszt tym

czasowy wobec 22-letniego kierowcy Edwarda Łodzińskiego.

Zarzuca mu się, że kierując samochodem ciężarowym marki „Jelcz” z przyczepą, na leżącym do PKS Ostróda nie upewnił się, podczas manewru

omijania stojącego częściowo na jezdni samochodu marki „Tatra”, czy ma wolną drogę, przez co doprowadził do czołowo-bocznego zderzenia z prawidłowo jadącym z przeciwnego kierunku samochodem osobowym marki „Fiat 125” należącym do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W wyniku wypadku, pasażerowie samochodu piki Stanisław Trafalski, mjr Wiesław Piątek i kierowca szer. Piotr Andrzejczuk ponieśli śmierć na miejscu.

Jak dokuczyć rodzicom?

(PAP) W niektórych krajach europejskich pod naciskiem opinii publicznej uchwalono ustawy, zabraniające rodzicom bicia dzieci.

Niedawno 11-letni chłopiec, ze szwedzkiego miasteczka Elivari wniósł sprawę przeciwko swym rodzicom, którzy wychowali go różgami. Po dokładnym zbadaniu nowej ustawy, młodociany powód na piśmie pozew zgodnie ze wszelkimi wymogami prawa i nie chce iść na jakikolwiek kompromis. Jeśli wygra proces, rodzice będą musieli zapłacić wysoką grzywnę bądź nawet... zostaną ukarani więzieniem.

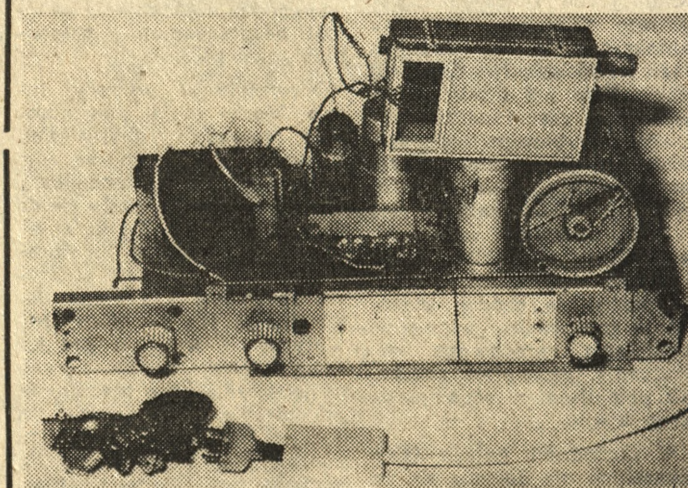
Kogo oszukał

Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w Krakowie, pod nadzorem Prokuratury Wojewódzkiej prowadził śledztwo przeciwko Sławomirowi Stawowskiemu, s. Mariana, ur. 26 grudnia 1954, w Krakowie, podejrzewanemu o dokonywanie oszustw na szkodę obywateli.

Sławomir Stawowski, jeżdżąc po terenie całego kraju, wylądował od przygodnie poznanych osób znaczne kwoty pieniężne. Podawał się za cudzoziemca, powoływał się na wpływy w urzędach konsularnych różnych państw, wywołując u pokrzywdzonych przeświadczenie o możliwości załatwienia wizy, albo też obliczając korzystne transakcje kupna — sprzedaży bonów towarowych Banku PeKaO SA.

Osoby pokrzywdzone proszone są o porozumienie się z Wojewódzkim Urzędem Spraw Wewnętrznych w Krakowie przy ul. Mogińskiej 109, pok. 307, paw. „E”, tel. 10-63-00. (ma)

Służba Bezpieczeństwa w Poznaniu ujawniła nielegalną radiostację

Za pomocą tego nadajnika zakłócano fonię poznańskiej telewizji emitując własne programy.

Fot. Archiwum

INFORMACJA WŁASNA

Służba Bezpieczeństwa Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Poznaniu wykryła i zlikwidowała nielegalny radiowy nadajnik wykorzystywany do nadawania audycji tzw. „Radia Solidarność Regionu Wielkopolska”.

Zatrzymano także mieszkańca Poznania, Pawła N., lat 22, z zawodu technika-mechanika, zatrudnionego w Centrali Produktów Naftowych w Poznaniu, w charakterze kierowcy. Podczas zatrzymania Pawła N. zakwestionowano radio-

wy aparat nadawczy, przystosowany do włączania się na zakres fal telewizyjnych w Poznaniu, radio z magnetofonem kasetowym i taśmą z nagraniem audycji nawołującej do niepokojów społecznych.

Wobec podejrzanego prokurator zastosował areszt tymczasowy. Śledztwo prowadzi Wydział Śledczy Służby Bezpieczeństwa WUSW w Poznaniu pod nadzorem Prokuratury Wojewódzkiej. Organa ścigania dziękują mieszkańcom Poznania za okazaną pomoc w powyższej sprawie. (beb)

„Barbórka” w Konińskim

Ludzie kopalni

Przed dwudziestu siedmiu laty na pomiar lasów w okolicach Kościelca na terenie obecnego województwa konińskiego przyjechał Stanisław Koliński, pracujący wówczas w przedsiębiorstwie mierniczym w Łodzi. Rok później już zaangażowany w prace geodezyjne na terenie dzisiejszej Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów” i elektrowni o tej samej nazwie. A w styczniu 1961 roku stał się etatowym pracownikiem kopalni. Jak sam mówi przyciągnęło go przede wszystkim mieszkanie. Spółdzielnia mieszkaniowa w Łodzi, której był członkiem spłajtowała i tym samym stracił wszelkie szanse na szybkie otrzymanie lokalu. W Turku pan Koliński założył rodzinę i związał — z regionem na wiele lat. Obecnie jestem kierownikiem działu mierniczo-geologicznego — mówi — Zajmujemy się sprawami wywłaszczeń, szkód górniczych, rekultywacją. Najwięcej problemów jest z wywłaszczeniami. Jeszcze do niedawna sen z oczu spędzała nam wieś Zimotki, której mieszkańcy nie wyrażając zgody na przejęcie ich gruntów przez kopalnię wstrzymywali eksploatację odkrywek. Obecnie, zwłaszcza po urealnieniu cen ziemi problem ten mamy właściwie za sobą. Około 40 rodzin przeniosło się do bloków, wybudowaliśmy na obrzeżach odkrywek dwa gospodarstwa, w budowie są następne cztery. Do wywłaszczenia pozostało jeszcze około dwadzieścia gospodarstw. Za długoletnią i wyróżniającą się pracę Stanisławowi Kolińskiemu Rada Państwa przyznała Order Sztandaru Pracy II klasy.

Krótszy o siedem lat staż pracy w kopalni ma ślusarz Henryk Janisiak. Zanim przyjechał do „Adamowa” przez dwa lata pracował jako gór-

nik dołowy w Kopalni Węgla Kamiennego „Zabrze”. Wybrał Turęk, ponieważ wymagały tego sprawy rodzinne. Mieszka w Koźminie, w gminie Brudzew skąd codziennie dojeżdża do kopalni. Pracując na wydziale mechanicznym zajmuje się remontami koparek, zwalówek i taśmociągów.

Do grona długoletnich pracowników Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów” należy także Lucjan Jakubowski, wybrany w lutym 1983 roku przewodniczącym organizacji związkowej. Od 15 listopada tego roku jest przewodniczącym Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Górników Kopalni Węgla Górnictwa Węgla Brunatnego. Równie długim stażem pracy mogą się „pochwalić” Wacław Kwapisiewicz, Władysław Pysteri, Juliusz Nowak, którym Rada Państwa przyznała Ordery Sztandaru Pracy II klasy, podobnie jak ich 73 kolegom i współpracownikom. Natomiast Orderami Sztandaru Pracy I klasy wyróżniono sześciu górników: Ewarysta Bednarka, kierownika robót górniczych na odkrywe „Bogdałów”, Władysława Gutowskiego, brygadzystę brygady remontowej, Jannę Matczak, emerytowanego sztygara zmianowego, Hieronima Mosicę, operatora przenośnika, Mariana Śmietanę, ślusarza-spawacza i Tadeusza Zajacę, brygadzystę wulkanizatora.

Losy przedstawionych górników oraz pozostałych 3100 pracowników kopalni składają się na jej historię i dzień dzisiejszy. Rozmawiam o tym z dyrektorem naczelnym KWB „Adamów” mgr inż. Aleksandrem Jakubowskim. W naszej kopalni „Barbórka” będziemy obchodzili po raz 26 — mówi dyrektor. Przypomnijmy, że decyzję o jej bu-

dowie podjęto w 1959 roku, a już pięć lat później oddano do eksploatacji odkrywkę „Adamów”, która przyjęła na zwęg od kierującego wówczas pracami geologicznymi, pracami poszukiwawczymi geologa Adama Patla. Po dziewięciu latach osiągnięto pełną zdolność produkcyjną określoną na 3,3 miliona ton węgla, a następnie rosnące stale wydobycie doszło w 1977 roku do rekordowego poziomu 3,85 miliona ton.

Zdając sobie sprawę, że wskutek pogarszania się warunków geologicznych, w których zalegało złożenie konieczne będzie zmniejszenie wydobycia, podjęto decyzję o budowie kolejnych odkrywek — „Bogdałów” i „Władysławów”. Z pierwszej z nich węgiel do elektrowni dostarczono w sierpniu 1977 roku, a z drugiej cztery miesiące później. Obie inwestycje zakończono przed terminem — podkreśla dyrektor A. Jakubowski, a co najważniejsze prowadził je własny oddział wykonawstwa inwestycyjnego, osiągając tempo prac niespotykane na innych obiektach. W wyniku zwiększonego wydobycia elektrownia „Adamów” przeszła na ciągły system pracy.

Rekordowy dla górników był rok ubiegły. Wydobyli 4,7 miliona ton węgla, natomiast w całej swojej historii zdjęli ponad 417 mln metrów sześciennych nadkładu oraz wydobyli prawie 68 milionów ton węgla brunatnego. Dzień dzisiejszy kopalni jest również po myślny — mówi dyr. A. Jakubowski. — Wydobycie będzie mniejsze od ubiegłorocznego o 400 tysięcy ton, zdjęto 30 milionów metrów sześciennych nadkładu, a zapasy węgla odkrytego kształtują się na poziomie trzech i pół miliona ton. Jest to szczególnie ważne, ponieważ pozwala na pełne pokrycie potrzeb elek-

rowni w sezonie jesienno-zimowym. Przyszłość kopalni to budowa nowej odkrywki „Kozłmin”. Wydobycie z niej węgla pozwoli na pokrycie zmniejszenia wydobycia spowodowanego planowanym na 1990 r. zakończeniem eksploatacji odkrywki „Bogdałów”. Jest już decyzja budowy, zatwierdzono harmonogram realizacji, trwa opracowywanie dokumentacji. Z wykonanych dotychczas obliczeń wynika, że do „wzięcia” jest około 20 milionów ton węgla brunatnego. Początek eksploatacji planowany jest na trzeci kwartał 1987 roku, a wydobycie roczne rzędu 1,1 miliona ton.

Znaczenie kopalni dla życia gospodarczego i społeczno-kulturalnego regionu daleko wykracza poza miliony ton wydobytgo węgla i miliardy kilowatogodzin energii elektrycznej wyprodukowanej z tego paliwa — przypomina dyr. A. Jakubowski. Były powiat Turęk należał do najbardziej zaniedbanych pod względem rozwoju gospodarczego w kraju. Eksploatacja węgla pociągnęła za sobą burzliwe przemiany w rozwoju miasta i regionu, wpłynęła na losy i decyzje mieszkających tu ludzi. Ponad dwa tysiące mieszkańców wybudowanych przez kopalnię służą nie tylko górnikom; sporo milionów przekazano na budowę urządzeń komunalnych, obecnie górnicy zaangażowani są mocno w inicjatywę, której celem jest do prowadzenie do miasta gazu przewodowego. Napływ ludzi młodych, pełnych pomysłów i inicjatyw zaowocował bardzo prężnym amatorskim ruchem kulturalnym, a miejscowe Turęckie Towarzystwo Kultury należy do przedujących w województwie.

W uznaniu nie kwestionowanych zasług pracujących w KWB „Adamów” ludzi, znaczenia ich pracy dla rozwoju regionu Rada Państwa przyznała kopalni Order Sztandaru Pracy I klasy, który wręczono na centralnej akademii barbórkowej.

LESZEK CZAJOR

sport-sport

Piłkarze trenują przed meczem z Włochami

(PAP) Od czwartku przebywają we Włoszech polscy piłkarze, którzy 8 bm w Pescarze rozegrają towarzyski mecz z reprezentacją tego kraju. Redakcja sportowa PAP połączyła się w niedzielę telefonicznie z Coverciano, z ośrodkiem Włoskiej Federacji Piłkarskiej, gdzie przebywa nasza drużyna. Przy telefonie trener Bernard Blaut:

„Zastaliśmy tu dobre warunki treningowe i mieszkaniowe. Mamy za sobą kilka treningów, a zajęcia przeprowadzamy codziennie. W sobotę trenowaliśmy dwukrotnie. Natomiast w niedzielę nasza ekipa obserwowała mecz drugoligowy Empoli — Campobasso (poziom wyższy niż w naszej drugiej lidze, zespoły są lepiej wyszkolone technicznie, grają bardziej twardo).

Pogoda do soboty była dobra, jednak w niedzielę padał deszcz. Ale jest ciepło. Do

drużyny dołączył już Władysław Zmuda, który nie grał jeszcze w swoim klubie — Cremonense. W poniedziałek przed południem spodziewano się przybycia Zbigniewa Bońka.

W Coverciano będziemy przebywali do środy rano. Te go dnia wyjeżdżamy na mecz (5 bm.) z drugoligową drużyną Arezzo, a następnego dnia udajemy się do Pescary na spotkanie z reprezentacją Włoch.

Włoskie środki masowego przekazu w wiadomościach sportowych zapowiedziały mecz Polska — Włochy. Spotkanie odbędzie się na obiekcie mogącej pomieścić 40 000 osób, a organizatorzy spodziewają się kompletu widzów.

W ekipie nastrojów dobry, wszyscy są zdrowi. Zawodnicy jednak odczuwają trudny sezon, stąd też treningi są nieco lżejsze.”

Zakończyła obrady sesja MKOI

(PAP) W Lozannie zakończyły się obrady 89 nadzwyczajnej sesji MKOI. Omawiano sprawy przyszłości igrzysk olimpijskich.

Uczestnicy sesji przyjęli rezolucję, która stwierdza, że podstawą międzynarodowego ruchu olimpijskiego tworzą MKOI, federacje sportowe i narodowe komitety olimpijskie.

MKOI jest organizacją odpowiedzialną za to, aby igrzyska przeprowadzone były zgodnie z zasadami Karty Olimpijskiej, natomiast narodowe komitety powinny zapewnić sportowcom warunki przygotowań i startu w olimpiadach.

Start w igrzyskach nie jest obligatoryjny i zależy od decyzji narodowych komitetów olimpijskich.

Olimpiada szachowa

(PAP) W 12 rundzie szachowej olimpiady w Salonikach Polacy pokonali Włochów 3:1. Prowadzący w tabeli zespół ZSRR zwyciężył Francję 3,5:0,5. Polki zremisowały z USA 1,5:1,5. Szachistki ZSRR wygrały z Angielkami 2:1 i w dalszym ciągu znajdują się na pierwszym miejscu w tabeli.

Puchar Europy

Porażka siatkarzy Legii

(PAP) W meczu o klubowy Puchar Europy siatkarze warszawskiej Legii przegrali pierwszy mecz w Pradze z Rudą Hvezda 1:3.

Barbórkowy bieg uliczny w Koninie

(PAP) Z okazji górniczego święta „Barbórki” w Koninie odbył się ogólnopolski bieg uliczny „O górniczą lampkę” na dystansie 10 km. W 10 kategoriach stanęło na starcie 240 zawodników z klubów sportowych i ognisk TKKF z całej Polski. Trasa wiodła po urozmaiconym terenie wśród nowych osiedli Konina.

Wyniki — mężczyźni: 1. Władysław Dończyk (TKKF Belchatów) — 31,36; 2. Andrzej Dworski (Orzeł Bydgoszcz) — 32,50; 3. Eugeniusz Suchoński (Orzeł Bydgoszcz) — 32,39.

Kobiety: 1. Ewa Wojciszek (Belchatów) — 42,16; 2. Zofia Ziętkiewicz (Strzyżew) — 43,05; 3. Maria Pietrzak (Orzeł Bydgoszcz) — 43,42.

T. Folga trzecia w Pucharze Interwizji

(PAP) W Nitrze odbyły się tradycyjne zawody w gimnastyce artystycznej o Puchar Interwizji. Walka o zwycięstwo toczyła się od początku pomiędzy reprezentantkami ZSRR i Bulgarii, ale bardzo dobrze zaprezentowała się Polka — Teresa Folga, która w poszczególnych ćwiczeniach minimalnie ustępowała faworytkom.

W wieloboju seniorek zwyciężyła Bułgarka

Brydżysci Czarnych zdobyli PE

(PAP) W Malmö rozegrany został finał Pucharu Europy w brydżu sportowym. Pierwsze miejsce zajął zespół mistrza Polski Czarnych Słupsk 104 pkt., który wyprzedził drużyny ze Szwecji — 90 pkt., Francji — 80 pkt., Holandii — 78 pkt., Finlandii — 48 pkt. i Belgii — 40 pkt. Tym samym zawodnicy Czarnych powtórzyli osiągnięcia Budowlanych Poznań, którzy zdobywali to cenne trofeum w 1973 i 80 r.

Barw mistrza Polski bronił: Tomasz Przybora — Krzysztof Martens, Piotr Gawrys — Henryk Wolny i Bolesław Ostrowski — Jan Leśniewski. Cztery pierwsze — to złoci medalisti ostatniej olimpiady w Seattle. Sukces Polakom nie przyszedł łatwo.

Wielkopolscy kolarze poza dziesiątką

Ogłoszone zostały wyniki tradycyjnego szosowego challenge „Przeglądu Sportowego” i Polskiego Związku Kolarskiego za rok 1984. Pierwsze miejsce zajął A. Mierzejewski z Agromelu Toruń, który wyprzedził A. Serediuka (Moto Jelcz Olawa) i Z. Wronę (Legia Warszawa). W czołowej dziesiątce nie ma żadnego z wielkopolskich zawodników. Najwyższe miejsce — 14 zajął T. Krawczyk ze Stomila. W czołowej sześćdziesiątce znaleźli się jeszcze: 16. P. Bartkowiak (Unia Leszno), 44. A. Splawski (Stomil), 48. L. Krawczyk (Lech), 57. M. Bartkowiak (Lech), 59. P. Adamski (Lech). Ogółem sklasyfikowanych zostało 194 kolarzy. (wił)

Podział obowiązków w ramach kierownictwa OPZZ

(PAP) Wyłonione przed tygodniem kierownictwo utworzonego na bytomskim spotkaniu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, rozpoczęło już działalność. Dokonano m. in. podziału obowiązków pomiędzy przewodniczącego OPZZ i jego zastępców.

Przewodniczący — Alfred Miodowicz będzie kierować sprawami związanymi ze współpracą międzynarodową polskich związków zawodowych i funkcjonowaniem terenowych struktur związkowych. Lech Brojanowski będzie nadzorować prace Komisji Programowania i Nowelizacji Aktów Prawnych. Zbigniew Cierpka — Komisji Oświaty, Wychowania i Kształcenia Kadr. Stefan Kozłaczy — Komisji Ekonomiki i Polityki Gospodarczej. Włodzisław Lubański — Komisji Organizacji, Interwencji i Kontroli oraz Komisji do spraw Emerytów i Rencistów. Anna Mierzyńska — Komisji Ochrony Pracy, Zdrowia i Środowiska. Wojciech Obariski — Komisji Finansowo-Majątkowej. Romuald Sosnowski —

Komisji Informacji i Propagandy, a Paweł Szymański — komisji zajmujących się polityką socjalną i mieszkaniową oraz kulturą, sportem i rekreacją.

W czasie posiedzenia, na którym o tym zdecydowano, kierownictwo OPZZ zapoznało się także z informacją na temat międzynarodowych konfliktów związków zawodowych oraz podjęło decyzję o charakterze porządkowo-organizacyjnym.

Jak poinformował dziennikarza PAP Romuald Sosnowski w ciągu najbliższych dni skompletowany zostanie skład osobowy komisji problemowych. Będzie on — podobnie jak kierownictwa komisji — zatwierdzony na grudniowym posiedzeniu Rady OPZZ.

7 grudnia br. kierownictwo OPZZ przyjęło plan pracy do końca br. oraz ustosunkowało się do wniosków pod adresem OPZZ, zgłoszonych na spotkaniu z I sekretarzem KC PZPR gen. armii Wojciechem Jaruzelskim.

W USA rozwiązano parafię pastora walczącego o bezrobotnych hutników

(PAP) Synod Kościoła luterńskiego w zachodniej Wirginii i Pensylwanii postanowił zamknąć kościół luterński w Clairton w Pensylwanii i rozwiązać parafię pozostałego w więzieniu pastora Douglasa Rotha. Przebywający od 13 listopada w więzieniu w Clairton pastor Roth prowadził od dłuższego czasu działalność na rzecz przekwalifikowania bezrobot-

nych w Clairton i znalezienia im nowej pracy. Nawoływał on także wiernych oraz kościelne i społeczne organizacje charytatywne do kontynuowania akcji „moralnego protestu” przeciwko obojętności zarządu koncernu stalowego US Steel, dyrekcji handlu Melana oraz miejscowych władz wobec osu pod koniec roku i pół tysiąca zwolnionych z pracy hutników.

Kolejna zmiana żołnierzy LWP powróciła z Bliskiego Wschodu

(PAP) 2 bm do kraju powróciła pierwsza grupa żołnierzy XXII zmiany polskiego kontyngentu wojskowego UNDOF (sił ONZ na Bliskim Wschodzie). Ich posterunki przejmują żołnierze XXIII zmiany.

Polski kontyngent wojskowy UNDOF współuczestniczy w nadzorowaniu porozumień

o przerwaniu działań bojowych przez strony bliskowschodniego konfliktu w rejonie wzgórz Golan.

Powracających po wykonaniu zadań mandatowych żołnierzy na warszawskim lotnisku serdecznie witali przedstawiciele MON oraz rodziny.

Krwawe starcia na Sri Lance

(PAP) Starcia na północy Sri Lanki między separatys-

tami tamilskimi a wojskami rządowymi przybierają coraz poważniejszy zasięg. Według źródeł rządowych Sri Lanki, w ostatnich dwóch tygodniach zginęły co najmniej 223 osoby.

Żołnierze radzieccy więzieni przez brytyjskie służby specjalne

(PAP) Wszystko co działo się z nami w ośrodkach służb specjalnych w Pakistanie i w Wielkiej Brytanii wspominał jak koszmarny sen — mówi dwaj żołnierze radzieccy, którym udało się zbiec do ambasad ZSRR w Londynie.

W nocy z 1 na 2 lipca 1983 r. młodszy sierżant Rykow i szeregowiec Chłań odbywający służbę w kontyngencie wojsk radzieckich w Afganistanie zostali ujęci przez duższmanów (kontrewolucjonistów zwalczających legalny rząd afgański). Następnie prze transportowano ich do Peszawaru w Pakistanie do jednej z baz kontrewolucjonistów.

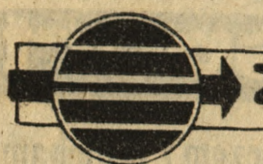
Tamtejsze służby specjalne stosując różne metody, starały się skłonić jeńców radzieckich do zdradzenia ojczyzny i namawiały do działań dywersyjnych. Rykow i Chłań oparli się wszelkim namowom —

nisze, przypominając tę historię dziennik „Izwiestia”.

Wówczas członek parlamentu brytyjskiego Nicholas Betel przy współudziale władz paki stańskich przerzucił ich nielegalnie do Wielkiej Brytanii. Tam zaś zachodnie służby specjalne, uciekając się do szantażu, przelinczowania faktów, oddziaływania psychologicznego i fizycznego, starały się skłonić jeńców do zdrady ojczyzny i wykorzystać ich w kampanii antyradzieckiej.

Udając posłusznych wobec swoich prześladowców obaj żołnierze usłpił obojętność brytyjskich służb specjalnych. Zaczekali na dogodny moment i podejmując ryzyko, że znów zostaną schwytani, w listopadzie br. uciekli z pomieszczenia, gdzie ich przetrzymywano. Ucieczka udała się — Rykow i Chłań dotarli do ambasad radzieckiej w Londynie.

Z prasy zagranicznej

Uwagę Zachodu przykuły obecnie przebiegające do niesienia o klęskę głodu w Etiopii — organizacje charytatywne twierdzą jednak, iż ta sama klęska dotknęła — lub dotknie — co najmniej dziewięć innych państw na kontynencie afrykańskim i azjatyckim.

Z powodu głodu, wywołanego klęską suszy, cierpi obecnie ponad 6 milionów Etiopczyków. Organizacje charytatywne, które w ostatnich tygodniach otrzymały miliony dolarów pomocy, twierdzą, iż sytuacja jest nadal bardzo poważna.

Susza dotknęła także i 26 innych państw afrykańskich, powodując klęską głodu w Czadzie, Mali, Mauritani, Mozambiku — twierdzą pracownicy ONZ-owskich organizacji niosących pomoc. Najprawdopodobniej na kolejnych miejscach tej listy znajdują się Sudan i Angola.

Organizacja Jedności Afrykańskiej (OJA) 15 listopada zaapelowała do państw rozwiniętych o masową pomoc w celu wstrzymania „alarmującego pogarszania się sytuacji gospodarczej i społecznej” kontynentu. Waszyngton zwiększył pomoc udzielaną Mali, Mozambikowi, Kenii, a także Etiopii, apelując o zwołanie konferencji, która miałaby prowadzić do skoordynowania akcji pomocy dla Afryki. Także i niektóre państwa Europy zachodniej zwiększyły swą pomoc — EWG zastanawia się obecnie w jaki sposób skoordynować swą własną działalność na tym polu.

Na kontynencie azjatyckim klęską głodu gnębi dwa kraje — Bangladesz i Kambodża, gdzie zasiewy często są niszczone przez powodzie. Takie

opinie wyrażają przedstawiciele brytyjskich organizacji charytatywnych, powołując się na raporty opracowywane przez swych pracowników, za trudnionych w tych właśnie krajach. Kambodża zaapelowała już o pilną pomoc żywnościową w związku z klęską głodu, jaka jej grozi w 1985 roku. Zarówno susza jak i powodzie przyczyniły się do zniszczenia tegorocznych zbiorów ryżu — podają kampa-

Głód spowodowany klęską suszy

Christopher Hanson — londyński korespondent AGENCE REUTER — w komentarzu, nadanym pod tytułem „Etiopia nie jest przypadkiem odosobnionym” stwierdza, iż klęska głodu dotknęła obecnie bądź dotknie w najbliższym czasie także i inne państwa Afryki i Azji.

W Amsterdamskim tego dnia zaczął się rok szkolny. Jednakże 28 sierpnia po zostanie dla Holendrów dniem pewnej brudnej sprawy, symbolizującego dramat dla kraju, gdzie tradycja tolerancji zderza się czasem wyjątkowo brutalnie z tym czego nie można już tolerować. Tego dnia w jednej z izb hotelu Holiday Inn w Eindhoven znaleziono zwłoki 6-letniej Thei Puymborek. Przyczyną zgonu było przedawkowanie kokainą. Pewna para małżeńska, do której należał seks-klub w Amsterdamie systematycznie narkotyzowała dziewczynkę, aby uprawiać z nią nierząd, a przy tym filmować perwersyjne sceny i później rozpowszechniać tego rodzaju filmy. Wszystko to odbywało się za zgodą matki, która jest prostytutką. Tym razem zgnębiała się nad dziewczynką para małżeńska zastosowała zbyt dużą dawkę białego proszku. W konsekwencji dziewczynka zmarła.

Prostytucja, narkomania — to skazy na dobrej opinii Amsterdamu, Holandia, która słusznie uważa się za jeden z najbardziej cywilizowanych krajów świata, z coraz większym trudem znosiła tą pogarszającą się opinię o własnej gospodarce stolicy. Społeczeństwo holenderskie opiera się na gwie solidnych filarach: poszanowaniu prawa jednostki i na tolerancji.

Abby opierać się na swobodach obywatelskich, społeczeństwo to w ciągu stuleci stworzyło cały system wspierających praw, które niemal w każdym przypadku wyprzedzają kodeksy innych krajów demokracji. Nikt tak bardzo nie szanuje prawa, jak obywateli holenderski. Kiedy jednak przysięgliwie czarne owce czynią łamać przepisy, ci, którzy odpowiadają za utrzymanie prawa są właściwie bezbronni. Za każdym razem, kiedy chcą potępić albo karać natykają się na cały arsenał ustaw, które w wyjątkowych okolicznościach chronią obywateli.

Tak więc, między tradycją poszanowania praw człowieka i obowiązkiem ochrony

publiczności, która jest ich dzisiaj od 7 do 10 tysięcy, a uszuwa się tylko w przypadku skandalu. Punkt do piero teraz zaczyna się szokować paryżan, ale w Amsterdamie są czymś zupełnie normalnym. Podobnie też w tym bardzo ożywionym porcie prostytucja była zawsze częścią zewnętrznej dekoracji. W latach sześćdziesiątych na fali nagłego purytanizmu władze miejskie zakazały dziewczynom pokazywania się w witrach w skrytym dzielnicy „czerwonych lamp”. W rezultacie dziewczyny wyszły na ulice ku niezadowolenu miejscowej ludności. Wobec tego władze miejskie wolały, aby prostytutki wróciły do swoich akwariów. Przynajmniej kilkadziesiąt z nich pracuje teraz stosując metodę

jął walkę z groźbą wystąpienia klęski głodu, podobnej do tej, jaka miała miejsce przed 10 laty. Rzecznik „Oxfam” przewiduje jednak, iż w rejonach wiejskich Bangladeszu pojawi się głód, wywołany przede wszystkim złą dystrybucją żywności.

Indonezja podaje w ubiegłym tygodniu, iż nadzwyczajne dostawy żywności przerzucano do okręgu Kurnjuna, gdzie klęska głodu dotknęła „tysiące mieszkańców”.

Kontynentem, który katastrofa dotknęła w najpoważniejszym stopniu, jest jednak Afryka.

Ta sama susza, która spowodowała śmierć z głodu tysięcy Etiopczyków, ogarnęła już około miliona mieszkańców sąsiedniego Sudanu. Pracownicy organizacji charytatywnej szacują, iż w marcu przyszłego roku zabraknie tu 1-1,3 miliona ton żywności — o wiele więcej niż w Etiopii.

W samym Chadzie susza dotknęła — zdaniem ONZ — około 1,5 miliona mieszkańców. Kilka tysięcy już zmarło a około 200 tysięcy uciekło ze wsi, udając się do miast w poszukiwaniu wody i żywności.

W Mali — na północnym zachodzie kontynentu afrykańskiego — z powodu suszy uległo pogorzeniu ponad milion ludzi. Odnotowano tu także epidemie cholery.

W Mozambiku — także poważnie dotkniętym klęską suszy — pewną poprawę przyniosły niedawne deszcze. Gorzej przedstawia się sytuacja w Angoli, gdzie — jak podaje UNICEF — susza w połączeniu z wojną domową przyczyniła się do dramatycznego spadku zbiorów.

drobnych ogłoszeń, w których podany jest numer telefonu. W ogóle mamy w Amsterdamie 5 tysięcy prostitutek.

Niektóre z tych ogłoszeń pozwalają przypuszczać, że do uprawiania nierządu rekrutuje się również dzieci. I tu także mamy dylemat. Policja może interweniować tylko wówczas, jeśli pochwyci sprawców na gorącym uczynku. Nikt nie może przeszkodzić, aby dzieci pozowały do artystycznych fotografii, jeśli rodzice wyrażą zgodę. Fotograf nie może być skazany, chyba, że przedstawi się dowody, iż dopuścił się na dziecku przemyśle fizycznej.

Abby powstrzymać dziecięcą pornografię wciągną br. władze miejskie rozpowszechniły okólnik, przesyłając go właścicielom seks-shopów. Okólnik ten zakazywał sprzedaży wszelkich pism pornograficznych z fotografiami dzieci. „W czerwcu dokonaliśmy kontroli w 20 sklepach i zabraliśmy wszystkie, co mogliśmy jeszcze tam znaleźć. Od tego czasu nasze kontrole są negatywne, przynajmniej w Amsterdamie. Nie stety, nie jest tak gdzie indziej”. W Rotterdamie, seks-shopy, które nie zostały objęte takim zakazem, robią doskonałe interesy.

Jeszcze bardziej niepokojącym dla władz jest problem narkotyków. Wbrew temu, co się często mówi i pisze, żadne narkotyki nie są dopuszczane do legalnej sprzedaży w Amsterdamie. A przecież narkomania powoduje prawdziwe spustoszenie. „Na 20 tysięcy skarg różnego rodzaju, jakie zarejestrowaliśmy w 1983 roku aż 90 procent dotyczyło się z narkotykami” — stwierdza inspektor Jagerman, który zajmując się najbardziej gorącą dzielnicą tego miasta. Wysokość strat powodowanych przez przemoc, kradzieże, włamania, których celem jest dostarczenie narkotomom zakazanego towaru ocenia się na 4 miliony guldenów dziennie. W obliczu takiej plagi — policja wymiar sprawiedliwości i władze uznają za niezbędne połączyć swą wysiłki.

Praca

Dozorca tylko samotny dla domu obok Rynku Jezyckiego zaraz potrzebny. Oferty 42484g Biuro Ogłoszeń Skryta 1. 42484gpr

Nauka

Przygotowywanie do egzaminów (klasa VII, VIII, maturyści) pod opieką pedagogów. Wozna 14a m. 4. 47684g

Sprzedaż

Grzejniki żeliwne „60-ktl”. Tel. 223-321. 39340g
Wytłaczarki do gumy. Tel. Warszawa 13-44-47. 43960g

Video Sanyo Beta telefon 133-079. 44644g

Prasę mimoszrodową 80 t. Tel. Warszawa 13-44-47. 43921g

Walcarki do gumy i (w rzyw. Tania. Telefon Warszawa 13-44-47. 43922g

Motoryzacyjne

Malucha 1981. opony 13/145 sprzedam. tel. 224-956. 44317g

Lokale

Katowice, kwaterekowe 2 pokoje, kuchnia, łazienka, w.c. zamienie na podobne lub duży pokój z kuchnią w Poznaniu lub województwie. Oferty 43055g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienie M-2, 38 m², c.o. na większe, telefon 22-40-63. 43015g

Bydgoszcz! Mieszkanie spódnice M-2, zamienie na równorzędne lub większe w Poznaniu. Tel. Bydgoszcz 41-26-85 po godz. 18 lub oferty 43000 Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Mieszkanie własnościowe w Kościanie 65 m² ptr. sprzedam. Oferty 42999g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Germanistka wynajmie samodzielny pokój. Możliwość korepetycji. Oferty 42993g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuje pomieszczenia na warsztat stolarski o powierzchni 60-100 m² w Poznaniu lub okolicach. Oferty 42854g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zapiekuję się starszą osobą, w zamian za pokój. Oferty 42849g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pielęgniarka z 3-letnim dzieckiem pomoże starszej osobie za możliwość zamieszkania. Oferty 42760g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienie 2 pokoje kuchnia na mniejsze. Oferty 42736g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienie mieszkanie No wa Huta na Poznań, telefon Poznań 23-12-08. 42721g

Zamienie M-3, 45 m² w Głogowie w centrum miasta na podobne w Poznaniu. Telefon 20-51-97 w godz. 16-18. 42663g

Zamienie dwa komfortowe mieszkania typu M-3, M-4 (większy metraż) na domek. Oferty 43804g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Nieruchomości

Kupie parcie budowlane okolicie Poznania, najchętniej Komorniki, Górczyn, Junikowo, mogą być z rozpoczęcia budowa. Oferty 43734g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam posiadłość 37 arów ziemi plus domek, zniszczony w 70% w Wierkowie, 18 km od Poznania. Antoni Skoczko, ul. Świerczewskiego 2/4 55-230 Łaskowice Oławskie, woj. Wrocław. 43719g

Zamienie działkę rekreacyjną z domkiem na nowego Flata 126p. Oferty 43647g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Odstąpię ogród działkowy - rekreacyjny 400 m², energia, woda, Sierosław. Oferty 43555g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam zaawansowaną rozpoczętą budowę, Plewiska, Oferty 43544g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam gospodarstwo rolne 13 ha. Węgorzów 8, 62-280 Kłaskowo J. Sakowicz. 43486g

Sprzedam dom dwurodzinny zamieszkały, ogród, możliwość nadbudowy piętra, blisko Palacza. Oferty 43867g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam dom wielomieszkalowy z wolnym mieszkaniem w centrum Żnina. Oferty 43437g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kurnik 1100 m² sprzedam, Gorzów Wlkp. tel. 238-31. 43455g

Sprzedam domek jednorodzinny w centrum Lesz na z ogrodkiem. W rozliczeniu Flak 126p. Władom: Kiosk „Ruchu”, ul. Sienkiewicza. 43377g

Sprzedam działkę budowlaną 950 m² w Środzie Wlkp. Władom: Środa Wlkp. tel. 27-41. 43275g

Oddam w dzierżawę działkę 800 m² ewentualnie budynkę gospodarczą, siła, woda. Poznań - Staroleka, tel. 79-09-05. 43097g

Poznań - Krzesiny, 1,7 ha sadu, dom, warsztat sprzedam. Oferty 42897g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam oparkanią działkę budowl. 1000 m², domek drewniany 30 m² Puszczyno. Oferty 42764g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam pół domu (parter) 2 garaże z ogrodem w Jasle, woj. Kromie. Oferty 41974g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienie, sprzedam działkę budowlaną Junikowo, tel. 77-52-54. 43521g

Willę z ogrzewaniem na gaz sprzedam. Oferty 42505g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Różne

Posiadam lokal i niektóre maszyny stolarskie, przyjmuję produkcję, kooperację lub inne propozycje. Oferty 43982g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Układanie — cyklinowanie — lakierowanie. Tel. 66-55-77. 36041g

Wykonuje projekty zewnętrznej sieci wodociągowej, podłazki domowych. Pełnię nadzory autorskie. Oferty 43564g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Wykonam tynki wewnętrzne. Oferty 43538g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pasy przepuklinowe, brzusne, sznurówki ortopedyczne, wkładki przy zniekształceniu stóp — wykonuje Janaszek, Poznań, Dolna Włda 20, tel. 33-03-87. 43242g

Układanie płytek, drobne roboty murarskie. Os. Bajkowie, ul. Bieżewy-38. Zgłoszenia piątki 17.00 — 20.00. 43222g

Czyszczenie dywanów. Ra chunki, tel. 22-49-36. 43162g

Zamienie wirówkę na chłodziarkę pokojową, tel. 77-09-22. 43152g

Wytłaj, zachowaj! Ekspresowo wykonuję bukie ty słubne, wieńce, wianki pogrzebowe. Grunwaldzka 232. 41983g

Autoalarm! Autoradiomontaż! Telefon 13-32-70. 32178g

Wyciszenie drzwi tapicerka, drzwi harmonijkowe. Tel. 608-93. 35564g

Wypożyczalnia sukien, welonów, nakryć do chrztu. Poznańska 44. 37497g

Superekspress 2 godz. — zdjęcia paszportowe, dowodowe, legitymacyjne, usługi fotografii barwnej, 28 Czerwca 1956 nr 119 Rynek Wilecki narożnik Sikorskiego. 38558g

Wytwarzanie mozaik parkietowej — ceny hurtowe. Koszeglówy, Poznańska 7. 35827g

Auto — Alarm, telefon 46-54-52. 39112g

Specjalistyczny sklep stolarny budowlany Poznań Głogowska — Kapania (narożnik), poleca w cenach konkurencyjnych szeroki wybór parkietu, mozaiki, boazerii, listew podłogowych i wykończeniowych, tralek, schodów itp. Do zakupu tego towaru zapewniamy lakiery. 39575g

Naprawa pralek automaty, tel. 20-49-37. 4284g

Dezynsekcja. Tel. 20-47-45 po godz. 10. 40809g

Dywany, wykładziny, tapicerkę mebli czyszcimy u klienta metodą piorząco-szacą sprzętem zagranicznym Instytutom rachunków. Staniak, telefon 894-78 godz. 8-15. 41062g

ERG w mieszkaniu pacjenta wykonuje lekarz medycyny. Zgłoszenia telefon 67-96-30 godz. 16-17.30. 41091g

Wypożyczalnia sukien, welonów, nakryć do chrztu. Graniczna 1 (Lazarz). 43895g

PRACOWNICY POSZUKIWANI

„HYDROBUDOWA POZNAN” — PRZEDSIĘBÓRSTWO ROBÓT INŻYNIERYJNYCH BUDOWNICTWA — zatrudni:

- CIESLI
- ZBROJARZY-BETONIARZY
- MONTERÓW RUROCIĄGÓW
- MURARZY
- SPAWACZY RUROCIĄGÓW
- ELEKTROMONTERÓW
- ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH

o r a z :

— MAGAZYNIERÓW I DOZORCÓW

Zgłoszenia: Dział Spraw Pracowniczych „Hydrobudowy” w Poznaniu, ul. Sienkiewicza 22, pokój 615, tel. 66-00-41 wewn. 298.

Wynagrodzenie według Zakładowego Systemu Wynagrodzeń. Pracownikom zamiejscowym zapewnia się zakwaterowanie oraz świadczenia wynikające z Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie. Możliwość korzystania z obiadów abonamentowych.

Pracownicy „Hydrobudowy” korzystają z przywilejów zawartych w „Karcie Pracownika Budownictwa”. 3773-K1

Matrymonialne

Uwaga! Czyszczenie kożuchów metodą trócinową, nieszkodliwa dla skór, terminy kilkudniowe. Poznań — Wilda, Koszńskiego 27 czynne od wtorku do piątku, godz. 12-16. Jednocześnie przyjmujemy odbiór wykonanych usług. 41219g

Czyszczenie dywanów, obić meblowych na miejscu u klienta. Tel. 454-69 do 9 Łukomska. 41525g

Działki, domy — kupno — sprzedaż Stelmachowski, tel. 200-566. 41880g

Przeróbka okien szwedzkich na uchylne. Telefon 67-91-43. 42745g

Video — TV — Service. Wojciechowski Poznań — Luboń, Zagłębowska 62 blok „A”, tel. 13-04-76. 42942g

Pracownia bieliźniarska, poleca piżamy damskie, męskie i koszule nocne. Hanna Oelke 62-004 Czerwona, ul. Zagórze 4. 42959g

Przeprowadzki, przewóz mebli, pianin, tel. 33-35-32 Kufel. 43179g

Układanie parkietów, mozaiki oraz cyklinowanie. Tel. 615-71. 44069g

Uwaga mieszkańcy Tarnowa Podgórnego i okolic! Ekspresowo czyszczenie kożuchów i wyrobów wełnowych metodą trócinową, nieszkodliwa dla skór. Punkt przyjęcia Baranowo, ul. Nowina 2 boczna E-8, czynne godz. 8-19. 44322g

Rysunki techniczne wykonuje ul. Pogodna 47 m 3 (narożnik Palacza) godz. 17-19. 44335g

Naprawy RTV telefon 66-05-09 godz. 8-10. 44523g

Nowo otwarty sklep galanterijny poszukuje dostawców galanterii i obuwni. Oferty 44866g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zakład murarski przyjmuje zlecenia na roboty wewnętrzne. Tel. 450-68 46170g

Mebel poleca sklep: komplet wypoczynkowy ławo-stoły, szafki do obuwia, stoliki RTV, amerykaniki, komody. Osiedle Plewiska, ul. Poznańska 37 (Junikowo). 44532g

Poszukuję garażu, telefon 66-51-79. 43688g

Przedsiębiorstwo Handlowo - Techniczne Sprzętu Pożarniczego i Ochronnego SUPON w Poznaniu

ZAWIADAMIA

wszystkich zainteresowanych, że z uwagi na roczną inwenturę sprzętu obcego w dniach od 17. XII. 1984 do 31. XII. 1984

WSTRZYMUJE SIĘ PRZYJMOWANIE I WYDAWANIE GAŚNIC

w naszym warsztacie centralnym w Poznaniu, ul. Norwida 14.

Za zaistniałą sytuację przepraszamy.

3727-K1

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 1 grudnia 1984 r. po ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 70 nasza kochana mama, teściowa, babcia i prababcia, sp.

ANNA ŁAWNICZAK

z domu Labrycka

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona w środę 5 bm. o godz. 14 w kościele p.w. św. Barbary w Zabikowie. Pogrzeb odbędzie się o godz. 18 na cmentarzu parafialnym.

W smutku pogrążona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Luboń 3, ul. Szkolna 6. 49722g

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 30 listopada 1984 r. zmarł, sp.

KONRAD MIZERA

lekarz medycyny chirurg
ordynator Szpitala Miejskiego w Inowrocławiu

Msza św. żałobna odbędzie się w środę, 5 grudnia br. o godz. 16 w Inowrocławiu w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Mikolaja.

Pogrzeb odbędzie się na cmentarzu junikowskim w dniu 7 grudnia br. o godz. 10.10.

O czym zawiadamia

żona z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Inowrocław, ul. Szymborska 77A
Chicago (USA), Warszawa. 49758g

Dnia 20 listopada 1984 r. zmarła w 80 roku życia opatrzona Sakramentami św. najdroższa osoba naszym sercom

ś. t. p.

CZESŁAWA LICHOCKA

z domu Luks

Pogrzeb odbędzie się w dniu 6 grudnia br. na cmentarzu junikowskim o godz. 14.25.

Strapięta rodzina

49706g

W dniu 1 grudnia 1984 r. w wieku 46 lat zmarł nagle

BERNARD ORGANISTA

prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej w Gnieźnie, członek Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w Poznaniu.

Wieloletni zasłużony pracownik i działacz spółdzielczości mieszkaniowej

Odszczególniając Złoty i Srebrny Krzyżem Zasługi oraz odznaczaniem resortowymi.

Zegnamy Go z żalem.

Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy serdecznego współczucia.

Rada Nadzorcza, Zarząd i pracownicy
Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w Poznaniu.

49812g

Pogrzeb w wielkim bólu i rozpacz zawiadamiamy, że dnia 20. 11. 1984 r. okrutna i nieubłagana śmierć wyrwała nagle z naszego grona mego najdroższego i najukochańszego męża troskliwego i jedynego tatusia. Niezapomnianego syna, brata, szwagra, wujka, kuzyna i wnuka.

Odszedł od nas Ten, którego dobroci i szlachetności nikt i nie zastąpić nie może

ś. t. p.

mgr inż. Zbigniew FRANKOWSKI
przeżywszy lat 41

Odprowadzenie drogi nam zwłok odbędzie się w środę 5. 12. 1984 r. o godz. 13.00 na cmentarzu junikowskim.

O czym zawiadamia

żona z córeczkami i rodziną

Proszę o nieskładanie kondolencji.

Poznań, Os. Czecha 85 m 10
dawniej Przybyszewskiego 41 m 9. 49851g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1984 roku zmarł po ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. nasz kochany mąż, tatuś, syn, brat, szwagier i wujek

ś. t. p.

IRENEUSZ BARDA

przeżywszy lat 50

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu przy ul. Wojciechowskiego.

W smutku pogrążona

żona, córka wraz z rodziną

Os. B. Chrobrego 20 D/91. 3660-U3

Pogrzeb w wielkim bólu i żalu zawiadamiamy, że dnia 29 listopada 1984 roku zmarł nagle w wieku 55 lat namaszczony Olejami św. mój kochany mąż nasz drogi niezapomniany ojciec, teść i dziadziś, szwagier i wujek

ś. t. p.

PIOTK NOWACKI

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 11.45 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pozostaje

żona z rodziną

ul. Garbary 29 m 5. 3690-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1984 roku odszedł od nas niespodziewanie mój najdroższy mąż, nasz drogi szwagier i wujek przeżywszy lat 68

ś. t. p.

BOLESŁAW FURMAŃSKI

odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem za Zasługi dla Obrony Kraju, Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939 roku. Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką Honorową Miasta Poznania.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 8.30 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

Poznań, Szpitalna 17/39. 3684-U3

Dnia 28 listopada 1984 roku zmarła po długiej chorobie, przeżywszy lat 68 nasza droga siostra szwagierka i ciocia

ś. t. p.

STEFANIA KOZŁOWSKA

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 12.25 na cmentarzu junikowskim.

Strapięta

siostra i rodzina

Poznań, ul. Staszica 26/12. 3681-U3

Pogrzeb w wielkim bólu i smutku zawiadamiamy, że dnia 3 grudnia 1984 roku po długiej chorobie, przeżywszy lat 68 odeszła od nas kończąc swe pełne poświęcenia i dobroci pracowite życie nasza najukochańsza mama, teściowa i babcia

ś. t. p.

WŁADYSŁAWA ŁASKOWSKA

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 14 na cmentarzu przy ul. Wojciechowskiego.

RODZINA

Poznań, Tarnowo Podgórne, Warszawa. 3693-U3

Dnia 1 grudnia 1984 roku zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św. nasza droga bratowa i ciocia, sp.

KAZIMIERA ROTH

z domu Zbroja

żyła 73 lata

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 grudnia br. o godz. 13.30 na cmentarzu Miłostowie.

W smutku pogrążona

RODZINA

Poznań Os. Jagiellońskie 78/5
dawniej ul. Katowicka 170. 3687-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1984 roku odeszła od nas niespodziewanie w 60 roku życia moja ukochana żona, mama, teściowa, babunia i siostra

ś. t. p.

WANDA ADAMIAK

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 5 bm. o godz. 8.10 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążona

RODZINA

3688-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1984 roku zmarł nagle nasz ukochany tatuś, teść, dziadek, brat i wujek, przeżywszy lat 57

ś. t. p.

ZBIGNIEW RATAJCZAK

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pogrążona

córka z rodziną

Poznań, Kanałowa 15/6. 3692-U3

Dnia 30 listopada 1984 roku, po długiej chorobie zmarł w 77 roku życia nasz ukochany mąż, ojciec, brat, teść, szwagier, stryj wujek i dziadek

ś. t. p.

ROMAN PORAWSKI

filolog klasyczny
współzałożyciel Klubu Inteligencji Katolickiej w Poznaniu.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie w środę, 5 grudnia br. o godz. 15 w kaplicy cmentarnej w Puszczykowie, po czym nastąpi pogrzeb. Msza św. za spókoj Jego duszy zostanie odprawiona także w sobotę, 15 grudnia br. o godz. 12 w kościele oo Dominikanów w Poznaniu.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

Poznań, Os. Wlk. Października 15/107. 3689-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1984 roku zmarła po krótkiej chorobie nasza kochana matka

ś. t. p.

ELEONORA TRAWIŃSKA

z domu Dziechciarz

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 13.30 na cmentarzu na Miłostowie.

RODZINA

Poznań, Gdanska 10. 3696-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1984 roku odszedł w Panu nasz kochany mąż, ojciec, brat, teść i dziadek, przeżywszy lat 78

ś. t. p.

FELIKS POPIAK

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 12 na cmentarzu w Zabikowie. Msza św. odprawiona zostanie tego samego dnia o godz. 13 w kościele św. Barbary w Zabikowie.

W smutku pogrążona

żona, dzieci z rodzinami,
brat z rodziną 49932g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 1 grudnia 1984 roku po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła z anielską cierpliwością zakochana swój pracowity żywot, przeżywszy lat 61 nasza ukochana żona, mama, teściowa i babcia

ś. t. p.

ZOFIA SZCZUKOCKA

z domu Orzeł

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 14.15 na cmentarzu w Puszczykowie.

W smutku pogrążona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji. 49783g

Pogrzeb w wielkim bólu i smutku zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1984 roku zasnęła w Bogu kończąc swe pełne poświęcenia i dobroci pracowite życie nasza najukochańsza i najtroskliwsza mama, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy lat 76

ś. t. p.

HELENA KOSMOWSKA

z domu Pawlak

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 12.30 w kościele parafialnym w Owinskach, po czym pogrzeb na miejscowym cmentarzu.

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji. 3685-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 1 grudnia 1984 roku po ciężkiej chorobie zakończył swoje pracowite życie, opatrzony Sakramentami św. nasz kochany mąż, ojciec, i teść

ś. t. p.

ROMAN STELMASZCZYK

lat 66

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 12 na cmentarzu w Miłostowie.

W smutku pogrążona

żona z dziećmi

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań, Plac Wielkopolski 1a. 3694-U3

Dnia 1 grudnia 1984 roku zmarła opatrzona Sakramentami św.

ś. t. p.

KAZIMIERA ROTH

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 13.30 na cmentarzu na Miłostowie.

Zawiadamiają

OPIEKUNOWIE

3681-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1984 roku zmarł nagle po ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. mój kochany mąż, ojciec, dziadek i pradziadek

ś. t. p.

MARIAN SCHNEIDER

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 11.15 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pogrążona

żona z córką i rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań, Pamiątkowa 19/3. 3682-U3

Dnia 1 grudnia 1984 roku zmarł po długiej chorobie, namaszczony Olejami św. mój kochany mąż, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 86

ś. t. p.

JÓZEF CZERNIEJEWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 11 na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

Poznań, Nad Potokiem 25/4. 3683-U3

Dnia 2 grudnia 1984 roku odeszła do Pana po pełnym cierpieniu życia nasza kochana

ś. t. p.

DZIUNIA KAZIMIERCZAK

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 13.05 na cmentarzu na Junikowie.

O czym zawiadamia

siostra z rodziną

Azaliowa 6/2. 3686-U3

Praca
Maszynistka szuka stałej pracy — pół etatu, w domu, od stycznia. Oferty 49802g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam przysiępkę towarową, tel. 332-430. 50151g

Sprzedaż

Sprzedam bufet ciemny brąz, wysoki polski, bardzo ładny, stan bardzo dobry Andrzejak Poznań Olszyna 8/22. 1461g

Lodówkę 240, maskującą do szczyta nożną telefon 320-522 po 15. 49614g

Przyjmę zamówienia na sadzonki pomidorów styceń luty, marzec, Przez mierzow Dolina 43. 51458g

Jelitka wieprzowe, orzech, grusze za forni sprędam. Tel. 665-168. 49855g

Sprzedam nową kurtkę rude lisy, Kościelna 9 m 2 Bromska. 80052g

Motoryzacyjne
Sprzedam Fiat 126p odbiór Polmozyt telefon 23-30-09 po 15. 50152g

Sprzedam tanio Nysę do remontu. Poznań, Michała 5a m 44, w godz. 16-19. 38308g

Pilnie sprzedam Fiat 125p/1500, 1981 r. telefon 67-45-08. 50051g

Kupię Stara — 200. Tel. 41-16-00. 51457g

Sprzedam Mercedesa 508 D, skrzyniowy, 5-biegowy z bezpośrednim wtryskiem, w rozliczeniu mo że być Polonez 80/81, Fiat 125p/126p. Poznań, Piłstrowskiego 100/1 (Stare roleka). 49927g

Pogrzeb w wielkiej rozpacz zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1984 roku zakończył swoje życie pełne poświęcenia i dobroci dla nas opatrzona Sakramentami św. najukochańsza żona, niezastąpiona mama, babunia i teściowa, przeżywszy 51 lat sp.

STEFANIA WOJTKOWIAK

Msza św. odbędzie 5 bm. o godz. 11.30 w kościele parafialnym Opatrzności Bożej przy ul. Wojciechowskiego, a pogrzeb odbędzie się o godz. 12 na cmentarzu parafialnym.

W smutku pogrążeni

mąż z synem
i córką z rodzinami

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań ul. Obornicka 298 m 1.

Dnia 1 grudnia 1984 roku zmarła w wieku 84 lat nasza kochana żona, mama, teściowa, babcia i prababcia

ś. t. p.

WIKTORIA BŁASZYK

z domu Andrzejewska

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona w środę 5 grudnia br. o godz. 10 w kościele parafialnym w Zabikowie, po czym pogrzeb o godz. 11 na miejscowym cmentarzu.

W smutku pogrążona

RODZINA

Luboń, ul. Kościuszki 76. 49914g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 30 listopada 1984 roku odszedł od nas długoletni pracownik i Członek Zwyczajny Klubu Inteligencji Katolickiej

mgr ROMAN PORAWSKI

prawdziwy humanista, człowiek prawego charakteru, wielki przyjaciel młodzieży.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 5. 12. 1984 r. o godz. 13 na cmentarzu w Puszczykowie.

Autokar odjedzie o godz. 14.15 z ul. Klin 9. Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy serdecznego współczucia.

Klub Inteligencji Katolickiej
w Poznaniu 3674-U3

Dnia 2 grudnia 1984 roku zasnął w Panu w 46 roku kapłaństwa sp.

ks. KAROL MAZUREK

były proboszcz w Wytomyślu.

Wyprowadzenie zwłok do kościoła parafialnego w Wytomyślu odbędzie się we wtorek 4 grudnia o godz. 13. Pogrzeb w środę 5 grudnia o godz. 14.

Z prośbą o modlitwę

księża Dekanatu Lwóweckiego 49821g

Dnia 2 grudnia 1984 roku zmarł nagle w wieku 54 lat ukochany mąż, ojciec i dziadek, sp.

JAN GRUSZCZYŃSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę 5 bm. o godz. 14 na cmentarzu w Miłostowie.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

49806g

Poznańskie

„Klubowy laur” nie ożywił wszystkich placówek

W szarości kulturalnej wsi i małych miasteczek każda inicjatywa umacniająca lub powiększająca dotychczasowe przedsięwzięcia budzi szczególne zainteresowanie i uznanie. Towarzyszyło ono w tym roku również konkursowi o „Klubowy laur”, zorganizowanemu przez Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej. W województwie poznańskim, na ponad 600 istniejących i działających tutaj placówek, 223 przystąpiło do tegorocznej, drugiej już edycji konkursowych zmagani. W ubiegłym roku do współzawodnictwa zgłosiło się niewiele ponad 100 klubów; podwojenie liczby uczestników organizatorzy konkursu mogą sobie zapisać na plus.

Jest tych organizatorów sporo. Oprócz ZSMP — Związek Młodzieży Wiejskiej „Wiel”, poznański Pałac Kultury, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, WZGS „Samopomoc Chłopska”, Wielkopolskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Współzawodnictwo toczyło się w kilku kategoriach placówek kulturalnych. Wśród domów kultury najwyższą oceniono pracę Miejsko-Gminnego Ośrodka

Kultury w Opalenicy. Wśród wiejskich i zakładowych placówek kulturalnych trzema równorzędnymi nagrodami pierwszymi uhonorowano — Ośrodek Socjalno-Kulturalny Kombinatu PGR w Niepruszewie, Zakładowy Dom Kultury PGR w Pomarzanowicach, Wiejski Dom Kultury w Rudnikach. Wśród wiejskich klubów najlepszymi okazały się placówki w Pawłowicach (gmina Rokietnica) oraz Szczytnikach (gmina Kórnik). Najlepszą świetlicą uznano świetlicę w Wyrzece (gmina Śrem). Przy sposobności listopadowego podsumowania konkursu i rozdania nagród uświadomiono sobie po raz kolejny, że wśród laureatów pojawiają się placówki o znanej już renomie, a „Klubowy laur” nie przesłania tego, iż w wielu domach kultury, klubach oraz świetlicach działalność kulturalna jest niemiara, co wynika nie tylko z marnego wyposażenia i niedostatku animatorów poczynań kulturalnych na wsi i małych miejscowościach ale też z niedostatecznego zainteresowania środowiska. Ciągłe więcej jest chętnych do „konsumowania” kultury niż do aktywnego w jej współtworzeniu uczestniczenia. (ask)

Konińskie

Same chęci nie wystarczą do sukcesów na estradzie

Eliminacje wojewódzkie 12 turnieju recytatorskiego poezji imienia Leopolda Staffa i ogólnopolskiego przeglądu muzyki młodzieżowej — te dwie imprezy w ostatnich dniach odbyły się w Koniń. Swoje umiejętności prezentowali młodzi, nie zawsze udanie.

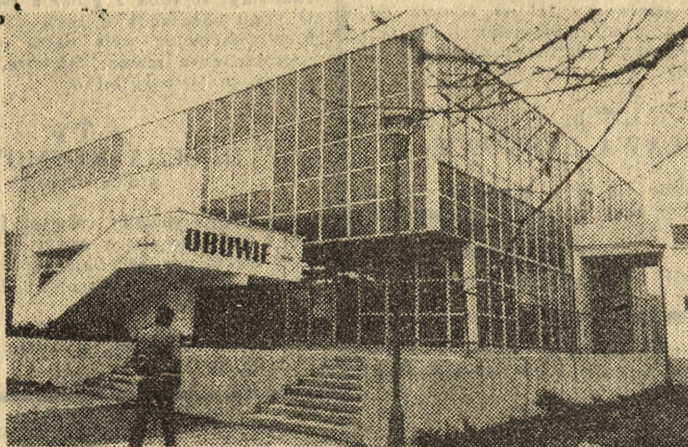
W turnieju recytatorskim uczestniczyło 10 osób, w tym aż 5 z Zespołu Szkół Zawodowych w Słupcy. Musiały przedstawić we własnej interpretacji twórczość poetów grupy literackiej „Skamander”. Oprócz wierszy L. Staffa na estradzie „obecna” była również poezja Juliana Tuwima i J. Lechonia. Jury najwyższą ocenę umiejętności recytatorskich Agaty Orzechowskiej z Liceum Ogólnokształcącego w Kole i Marze-

ny Siskorskiej — uczennicy liceum w Turku; wezmą one udział w turnieju centralnym, który odbędzie się w Skarżysku — Kamiennej.

O wiele głośniejsze — co wynikało z charakteru imprezy — było na estradzie Wojewódzkiego Domu Kultury pod czas popisu muzyków. Startowało dziesięć grup. Wszyscy wykonywali dwa utwory kompozytorów polskich, w tym i swoje własne. Na eliminacje międzywojewódzkie do Bydgoszy pojadą grupa „Bastard” z Koniń i Iwona Szymańska wraz z muzykami towarzyszącymi z Sompolna.

Poziom obu eliminacji był niższy niż w roku ubiegłym. Dobitnie wykazał, że nie zawsze same chęci wystarczą. (les)

Handel za szkłem

Ten „szklany” budynek przy ul. Grunwaldzkiej w Lesznie mieści m. in. sklep spożywczy, obuwniczy i bar szybkiej obsługi. Fot. „Głos” — R. Królik

Kaliskie

Żadna RSP nie poniosła strat

Z każdym rokiem coraz lepiej gospodarują rolnicze spółdzielnie produkcyjne w Kaliskiem. Widoczne jest to nie tylko w uzyskiwanych planach zbóż i hodowli, ale również w wynikach ekonomicznych. Coraz też skutecznie oddziałują na nie reformy gospodarcze.

W roku 1983/84 na zbliżonym poziomie utrzymała się powierzchnia upraw zbożowych. Wzrost natomiast w strukturze zasiewów o 33 procent udział roślin przemysłowych — najwięcej (prawie o 100 procent rzepak i warzyw (44). Ograniczono natomiast wielkość upraw roślin objętościowych i ziemniaków.

Kaliskie RSP odnotowały kolejny rok wzrostu plonów podstawowych ziemiopłodów: zbóż z mieszanekami z 32,2 do 35 kw. z ha, rzepaku z 22,6 do 27,3, buraków cukrowych z 295 do 300 oraz ziemniaków z 142 do 170 kw. z ha. Było to możliwe dzięki doskonaleniu struktury zasiewów,

wyższej agrotechnice oraz wzrostowi ogólnej kultury rolnej w tym sektorze.

Pozytywnym zjawiskiem w hodowli jest wzrost o 2,5 procent pogłowia trzody chlewnej przy znacznym zwiększeniu się stada loch. Ubyło natomiast nieco bydła i owiec.

Spółdzielnie wywiązały się na czas z dostaw plodów, sprzedając państwu o 2000 ton więcej zbóż i o ponad 5 000 ton buraków. Więcej też sprzedano żywca i mleka.

Warto dodać, iż żadna kaliska RSP nie poniosła w minionym roku gospodarczym strat, a wszystkie uzyskały łączny dochód w wysokości 1,2 mld złotych — o prawie 22 procent więcej niż zakładano. Również i w bieżącym roku gospodarczym przewiduje się przekroczenie planowanych dochodów, czego pomyślnym prognostykiem są wyniki kampanii żniwnej i zbiorów jesiennych. (msj)

Leszczyńskie

Metody pracy J. Korczaka interesujące dla młodych

Z inicjatywy Polskiego Komitetu Korczakowskiego, utworzonego dla uczczenia pamięci ukochanego przez dzieci wychowawcy, pedagoga i literata, powołano regionalne kręgi pedagogiczne, których celem jest wprowadzenie elementów systemu wychowawczego Janusza Korczaka w placówkach kształcących i wychowujących dzieci specjalnej troski. Siedzibą kręgu pedagogicznego Południowej Wielkopolski, jednego z pierwszych w kraju, w skład którego wchodzi placówka kształcenia specjalnego nosząca imię Janusza Korczaka z województw: jeleniogórskiego, kaliskiego, konińskiego, leszczyńskiego i poznańskiego, jest Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wschowie. Przewodniczy mu dyrektor wschowskiego OSW — Jan Wilkosz.

Jedną z zasadniczych form pracy kręgu jest wymiana doświadczeń pomiędzy placówkami członkowskimi. Właśnie w ośrodku we Wschowie zorganizowano pierwsze tego typu spotkanie. Jego uczestnicy hospitowali zajęcia kółka plastycznego, zwiedzili internat i szkołę oraz obejrżeli zgrupowane na wystawie prace dziecięce. W dyskusji skoncentrowano się na zagadnieniach związanych z wykorzystaniem w placówkach kształcenia specjalnego metod i form pracy Janusza Korczaka. Poruszono również sprawę organizowania wypoczynku letniego. Planuje się zorganizować wspólnie z Wydziałem Drużyn „Nieprzetartego szlaku” Leszczyńskiej Chorągwi ZHP stację letnią dla dzieci specjalnej troski w Lginiu. Na kolejne spotkanie umówiono się w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kaliszu, natomiast gospodarzem trzeciego z kolei spotkania będzie ośrodek w Wąsosz (Leszczyńskie). (ar)

Pilskie

Absolutna cisza wokół gniazd rzadkich ptaków

Przeprowadzona ostatnio przez leśników inwentaryzacja rzadkich i ginących gatunków ptactwa wykazała, że 14 procent ogólnego w Polsce stanu orłów bielików żyje obecnie w lasach Pilskiego. Doliczono się również na tym terenie 2 orłów rybołów, 4 orlików krzykliwych, 14 pułchaczy oraz 40 bocianów czarnych. Wszystkie te gatunki wymagają dużych obszarów leśnych, o co właśnie najmniej trudno w północnej części kraju, a w Pilskiem w szczególności.

Poczynając od bieżącego roku — w celu ocalenia ich od zagłady — wprowadzona została ochrona stanowisk ich gniazdowania. Polega to na całkowitym zakazie — pod groźbą grzywny do 20 000 zł — dokonywania wszelkich zmian i zakłóceń ciszy w promieniu 200 m od gniazda, a w okresie legu (od lutego do końca lipca każdego roku) w promieniu 500 m. W tym czasie obowiązuje też zakaz filmowania i fotografowania tych ptaków, podobnie zresztą jak wszystkich innych zwierząt podlegających ochronie gatunkowej. (pej)

Pradawne obyczaje ludowe nie są obce „Wisielokom”

Zespół regionalny „Wisieloki” działa w Szymanowie (gmina Rawicz) już 10 lat. Patronuje mu miejscowa Spółdzielnia Kółek Rolniczych, zaś duszą zespołu jest emerytowana nauczycielka Anna Brzeskot. Tańczą w nim i śpiewają mieszkańcy Szymanowa w wieku od lat 5 do... 75. Właśnie ten wielopokoleniowy, a także rodzinny charakter zespołu jest jego swoistą cechą. Wśród członków „Wisieloków” przeważają rolnicy, są tu jednak także rzemieślnicy i przedstawiciele różnej inteligencji.

„Wisieloki” prezentują folklor wielkopolski. W swoim repertuarze oprócz przyspiewek i tańców mają także dwa widowiska, w których przedstawiają pradawne obyczaje ludowe — „Smolorze” i „Palenie żuru”.

Zespół występuje na imprezach lokalnych, wojewódzkich i ogólnopolskich. Do największych jego sukcesów należy zdobycie nagrody ministra kultury i sztuki za udział w konkursie „Razem w Pracy i Zabawie” i nagrody ministra rolnictwa „Złoty Plug” na Ogólnopolskim Przeglądzie Dorobku Kulturalnego Wsi w Przytocznej. (ap)

Medal i odznaka w podniosłym dniu

Wzruszające chwile przeżyli w tych dniach mieszkańcy Gniezna (z ul. Lecha 4) Maria i Ignacy Pietrzakowie. Zawsze zbiegali gratulacje i życzenia, odwiedzani byli przez bliskich i znajomych. Także przez przedstawicieli władz miejskich.

Ale też okazja ku temu jest nie byle jaka. Właśnie mija 60 lat od chwili, gdy gnieźnianie o zawarli związek małżeński. Jubileuszu doczekali w dobrym zdrowiu i samopoczuciu, a przede wszystkim w zadowoleniu ze wspólnie przeżytych lat. W podniosłym dniu wiceprezydent Gniezna — Władysław Staszewski udekorował sędziwą parę medalami Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, nadanymi przez Radę Państwa, a także odznaką Za Zasługi w Rozwoju Miasta Gniezna. Jubilatów odwiedziła też delegacja miejscowej Lokomotywni PKP, w której pan Ignacy przepracował sporo lat. (bop)

Wystawa grafik plastyka z Suhl

Do 9 grudnia w Galerii Sztuki Współczesnej Leszczyńskiego BWA czynna będzie wystawa grafik Hansa Hattopa — plastyka z zaprzyjaźnionego z województwem leszczyńskim Suhl. W życiorysie artysty znaleźć można zarówno długi okres twórczości plastycznej jak i wcześniej pracę w górnictwie reklamie i teatrze.

Jego prace prezentowano na licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych także poza granicami NRD. Hans Hattop uprawia malarstwo olejne, grafiki i rysunek oraz sztuki zdobnicze związane z architekturą. W leszczyńskiej galerii eksponuje się 60 grafik wykonanych techniką litograficzną. Tematycznie nawiązuje ona do postaci i wydarzeń mitycznych, współczesności, okropieństw wojny, a także dokonania wielkich intelektualistów. (ar)

nie nazwiska — oczywiście do naszej wiadomości. (2310)

Nina anicka, Oborniki — Za rząd Wojewódzki Polskiego Związku Łowieckiego mieści się w Poznaniu przy ul. Libelta 37. (2044)

odpowiadamy

Antoni M. Pyzdry — Będziemy interweniować. Prosimy o poda-

GRUDZIEŃ	Kryształny Barbary,
4	
Wtorek	Słońce: 7.43-15.42

TEATRY

POZNAŃ

WIELKI — g. 19 „Joanna d'Arc na stosie”, „Stabat mater”
NOWY — g. 19 „Jeziorek Bodeńskie”

LALKI I AKTORA — g. 17 „Stworzenie Słońca”

KINA

GOSTYN: „Długowieczna rodzinka” (jug.)
GÓRA ŚL.: „Najlepszy kumpel” (amer.)

KALISZ Kosmos: „Saint Jack” (amer.)
Oaza: „Katastrofa w Gibraltarze” (pol.); Syrena: „Duch” (amer.); Goście z galaktyki Arkan: (jug.); „Krzyżacy” (pol.)

KEPNO: „Wspomnienia ze starego Pekinu” (chiń.)

KONIN Oskard: „Wielka podróż Boika i Lolka” (pol.); „Kaskader z przypadku” (amer.)
KOŚCIAN: „Półkajantka” (fr.)
KROTOSZYN: „Pasażer w kaj-dankach” (chiń.)

LESZNO Panorama: „Wielki wąż Chingachgook” (NRD)
PIŁA Sokół: „Akademia pana Kleksa” (pol.); „Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za brodkę” (fr.)

PLESZEW: „Psy wojny” (amer.)
„Biełkita pletwa” (austral.)
RAWICZ: „Lalki Agnieszki” (pol.); „Dziecko Rosemary” (ang.)

SZAMOTULY: „A stawka jest śmierć” (fr.)
ŚREM Klubowe: „Wyjście awaryjne” (pol.)

ŚRODA: „Odmienne stany świadomości” (amer.); „Baśń o jasnym sokole” (radz.)

TRZCIANKA: „Imperium namiętności” (jap.)
WRONKI: „Wedle wyroków twoich” (pol.-RFN)

WRZEŚNIA: „Stworzył nas jazz” (radz.)
WSCHOWA: „1941” (amer.)

RADIO

Z PROGRAMU I: 9 — Cztery pory roku; 13.30 — Graja polskie

orkiestry górnicze; 14.05 — Rytm — magazyn muzyczny; 17.25 — Ten stary dobry jazz; 18.15 — Piosenki brzoche zapomniane; 20.10 — Koncert życzeń; 23.30 — Poetyckie prezentacje; 23.50 — Melodie na dobranoc.

Wiadomości: 1, 2, 3, 4, 5, 5.30, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.05, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 23.

Z PROGRAMU II: 8.10 — Stereofoniczne archiwum polskiej piosenki; 11 — Zawsze po jedenastej; 14 — Przeboje sprzed lat; 16 — Wielkie dzieła, wielcy wykonawcy; 19.30 — Wieczór w filharmonii; 22.10 — Słuchajmy razem; 24 — Głosy instrumenty, nastroje.

Wiadomości: 6, 8, 13, 17, 21.15, 0.50.

Z PROGRAMU III: 6 — Zapraszamy do Trójki; 11 — Kształt cywilizacji — A. Kepiński; 15.05 — Big-beat na płytach; 16 — Zapraszamy do Trójki; 19 — Jak powstała trąba słonia; 21 — Mistrzowie francuskiego baroku; 23 — Zapraszamy do Trójki

Wiadomości: 7, 8, 9, 12, 16, 17, 18, 22.05.

Z PROGRAMU IV: 8.10 — Jesień

nie zawsze złota; 11 — „Potyczki z historią” (język polski kl. IIC); 14.25 — Magazyn Rozgłośni Harcerskiej; 16.30 — Nauka polska; 18.40 — Studio ekspertów; 20.20 — Świat górniczych wartości; 23.30 Dźwięki Wschód.

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50.

AUDYCJE Z POZNANIA: 6.05 — Radiexpress na dzień dobry; 12.05 — Czas dobrych gospodarzy; 17.10 Radiexpress; 17.20 — „Tak się rzeczy mają” — magazyn spraw młodzieżowych.

TELEWIZJA

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00;
DLA SZKÓŁ — 8.10 geografia kl. 7 i 8; 9.00 plastyka kl. 2; 11.00 chemia kl. 8; 12.50 plastyka kl. 2;

9.50 — Film dla II zmiany „Popielec” (8) — „Amnestia” film TP;

10.50 — DT — Wiadomości; 16.25 — DT — Wiadomości;

16.30 — Dla młodych widzów: „Akademia muzyczna” — spotkanie z Januszem Olejniczakami;

16.55 — Dla dzieci: „Michałki”;

17.20 — DT — Wiadomości; 17.30 — „20 lat minęło” — „Broda” film TP

18.35 — „Kram” — magazyn konsumenta;

19.00 — Dobranoc; 19.10 — „Klinika zdrowego człowieka”;

19.30 — Dziennik; 20.00 — Publicystyka;

20.15 — „Popielec” (8) — „Amnestia” — film TP.

21.10 — „Siarkowa Barbórka”;

21.35 — DT — Komentarze; 22.00 — Barbórkowy koncert

22.50 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

18.00 — „W obronie własnej” — „Jakość specjalna”;

18.30 — Teleskop; 19.00 — Teleturniej 33;

19.20 — Przeboje „Dwójki”;

19.30 — Dziennik; 20.00 — „Express reporterów”;

20.15 — „Salon muzyczny”;

21.15 — DT — Wydarzenia, telefon „Dwójki”;

21.30 — „Barbórka 84” — pr. rozryw.; 22.00 — Literatura i ekran „Wygnań” (7) — „Emigracja i co dalej” — film prod. RFN;

23.00 — DT — Wiadomości;

„Głos Wielkopolski” — redaktorzy w województwach:

KALISZ ul. Kazimierzowska 4 tel. 762-50;

KONIN pl. PZPR 5 tel. 266-67;

LESZNO ul. Słowiańska 38, tel. 20-60-48

PIŁA ul. Okrzei 7a, tel. 226-30.